

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	5
2	Inventointialue	6
2.1	Topografia	6
2.2	Tutkimushistoria	6
2.3	Vesistöhistoria, irtolöydöt ja alueen muinaisjäännökset	6
3	Menetelmät	7
3.1	Esityövaihe.....	7
3.2	Kenttätöiden toteuttaminen ja dokumentaatio	11
4	Tulokset	13
5	Lähteet	14
6	Luettelo kohteista.....	16
7	Kohdekuvaukset.....	21
	Kiinteät muinaisjäännökset.....	21
	Salpalinjan kohteet.....	44
	Muut kohteet.....	133

Liite 1. Digitaalikuvaluettelo

Kartta 1. Inventointujen kohteiden sijainti, MK 1: 25 000

Kartta 2. Inventointujen kohteiden sijainti, MK 1: 25 000

Kartta 3. Kohteiden 1 – 3 sijainti, MK 1: 3000

Kartta 4. Kohteiden 4, 9 – 12 ja 53 – 54 sijainti, MK 1: 13 000

Kartta 5. Kohteiden 13 – 23 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 6. Kohteiden 24 – 30 ja 50 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 7. Kohteiden 5, 7 – 8, 31 – 32, 48 – 49 ja 51 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 8. Kohteiden 6, 33 - 42 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 9. Kohteiden 43 – 47 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 10. Kohteen 52 sijainti, MK 1: 10 000

Kartta 11. Kohde 6, kartta rakenteista, MK 1: 1200

Kartta 12. Kohde 7, kartta rakenteista, MK 1: 1000

Kartta 13. Kohde 12, kartta rakenteista, MK 1: 4000

Kartta 14. Kohde 31, kartta rakenteista, MK 1: 2000

Kartta 15. Kohde 50, kartta rakenteista, MK 1: 1200

Taustakartat:

Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 10/2012 aineistoa

http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

TAIPALSAARI**KATTELUSSAAREN JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012****TIIVISTELMÄ**

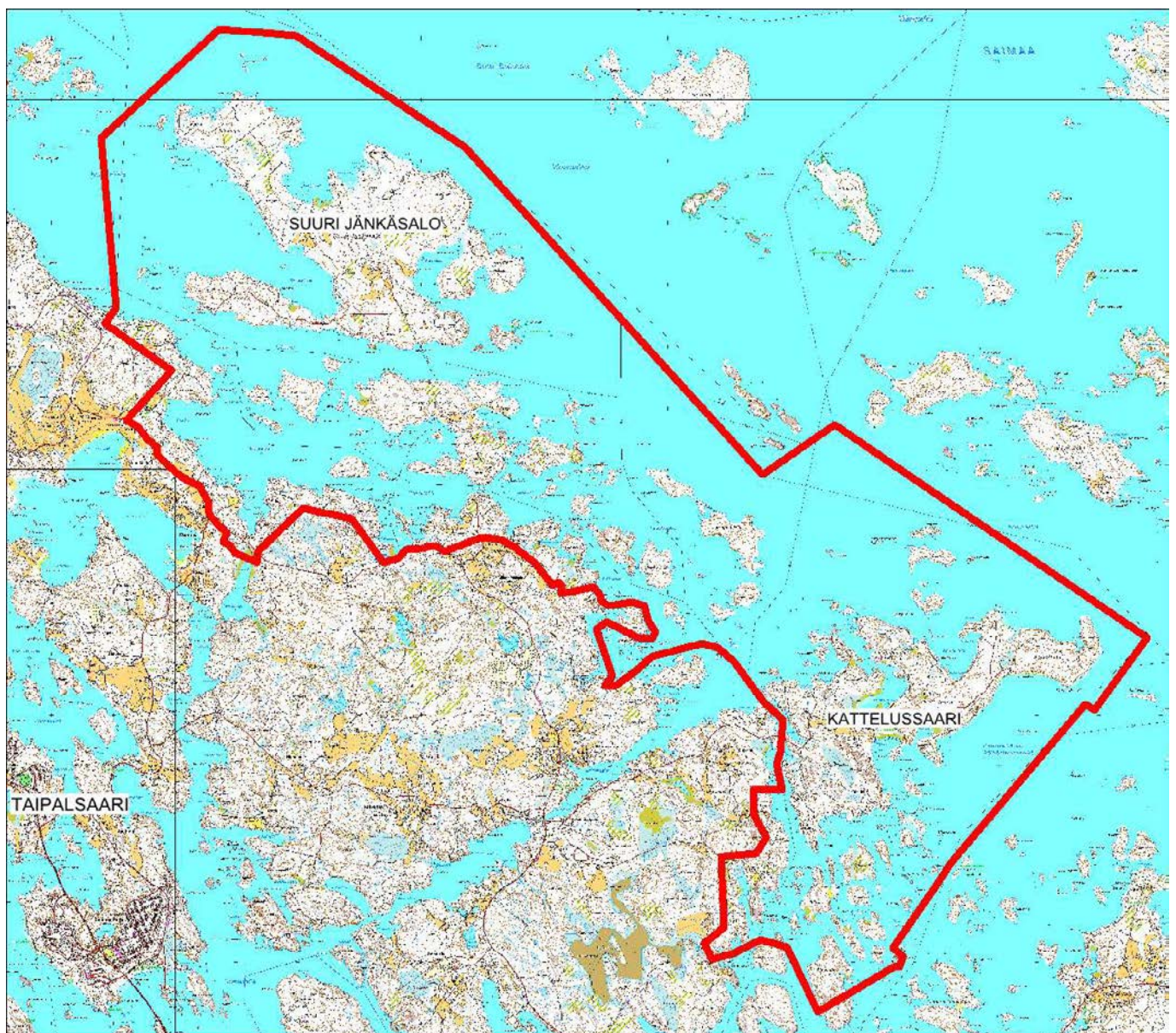
Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy suoritti arkeologisen inventoinnin Taipalsaaren Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueella. Inventoinnin kenttätyöt tehtiin 22. – 26.10.2012 ja 29.11. – 1.12.2012, ja niistä vastasivat arkeologit (FM) Kirsi Luoto ja Kalle Luoto. Inventoinnissa tarkastettiin kaavoituksesta vastaavan suunnittelijan osoittamat alueet (yhteensä 17 kpl), joille kohdistuu kaavassa rakennuspaikkojen siirtoja ja laajennuksia sekä ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset. Näiden lisäksi tarkastettiin muutamia muinaisjäännösten kannalta potentiaalisia maastonkohtia sekä Salpalinjan varustuksia käsittäneitä alueita.

inventoinnissa havaittiin kaksi uutta, todennäköisesti historialliselle ajalle ajoittuvaa kiinteää muinaisjäännöstä (kohteet 7. Punainensuo 1, 8. Surmasuo). Lisäksi inventoinnin yhteydessä dokumentoitiin nk. historiallisesti merkittävänä kulttuuriperintökohteena yhteensä 39 Salpalinjaan liittyvää kohdetta, joista useimmat käsittävät useita eri rakenteita. Niin sanottuna muuna kohteena dokumentoitiin 6 historiallisen ajan kohdetta (kohteet 48 – 53) ja yksi kivikautinen irtolöytökohde (54. Hiekkaniemi), joiden ei kuitenkaan luonteensa vuoksi katsota olevan suojelukohteita.

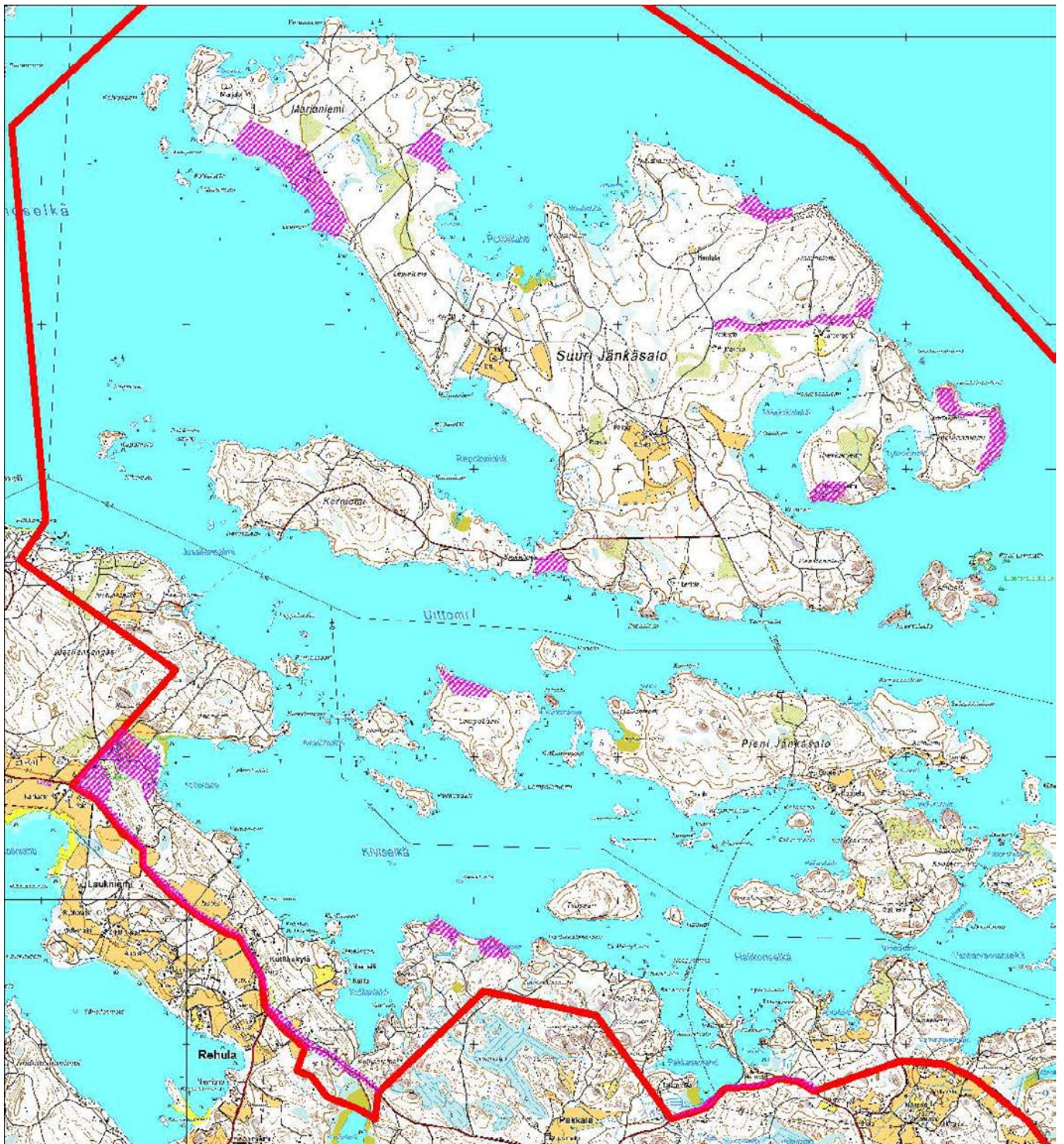
ARKISTO-JA REKISTERITIEDOT:

Tutkimuksen laji:	osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Inventoija:	FM Kirsi Luoto ja FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	22. – 26.10.2012 ja 29.11. – 1.12.2012
Peruskartta:	3134 05, 3134 06, 3134 08, 3134 09 ja 3134 11
Inventointialueen sijainti:	ETRS-TM35FIN P: 6778312 – 6792072 I: 558540 - 574980
Tutkimusten rahoittaja:	Taipalsaaren kunta
Alkuperäinen tutkimuskertomus:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy, arkisto
Kopiot:	Taipalsaaren kunta

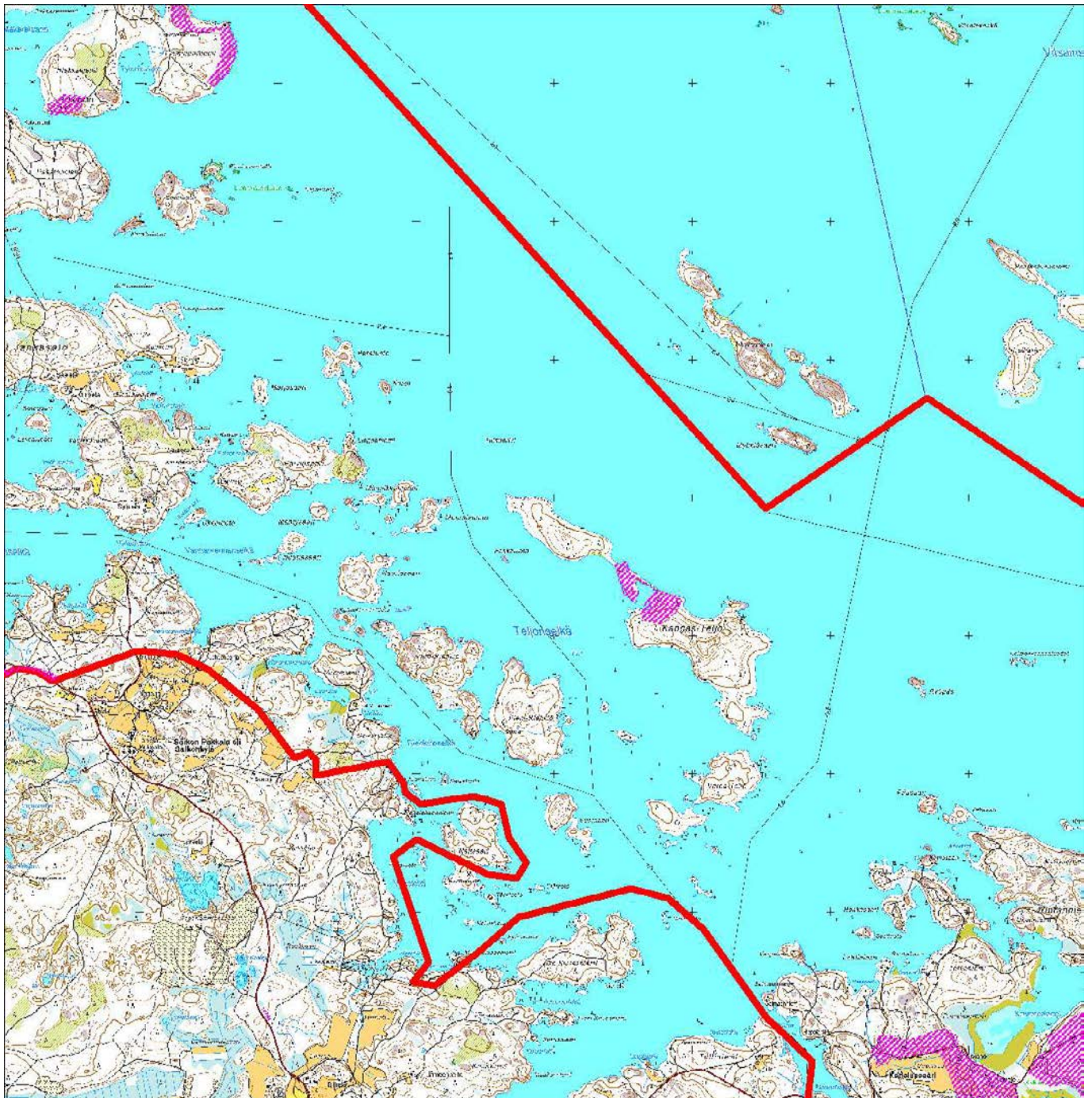
	Museovirasto
Löydöt:	Ei löytöjä.
Aikaisemmat tutkimukset:	Luho 1964 kaivaus (kohde 1. Syrjälä 1 [831010010]) Miettinen 1975 inventointi Jussila & Pesonen 1992 inventointi (kohde 1. Syrjälä 1 [831010010]) Vanhatalo 1998 koekaivaus (kohde 3. Kujansuu [831010030]) Pesonen 1999 kaivaus (kohde 3. Kujansuu [831010030]) Lavento & Kirkinen 2000 inventointi
Tutkimuksen kuvat:	Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 1 - 100 (Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistossa)

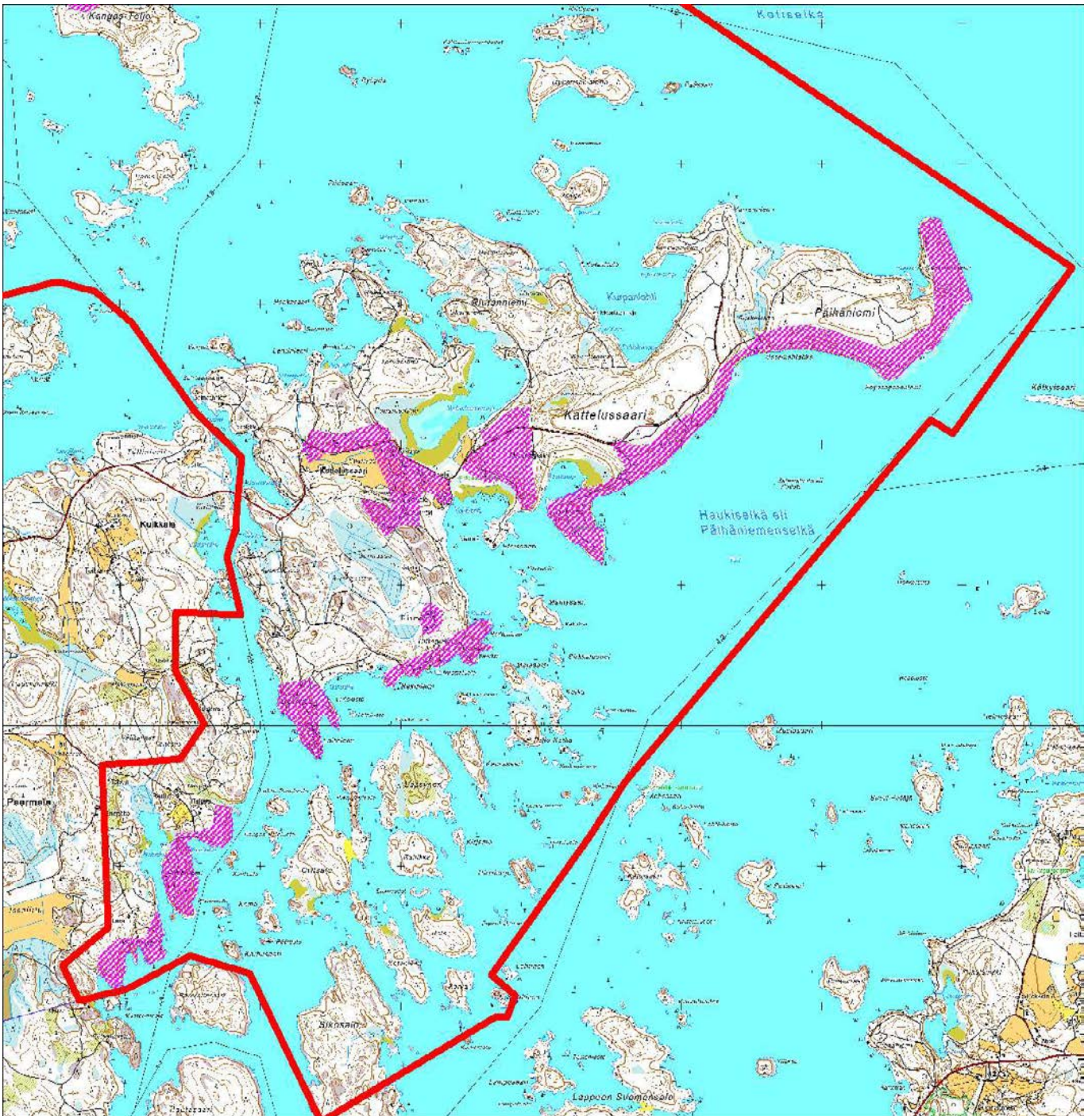
Kuva 1. Inventointialue merkitty kartalle punaisella rajauksella. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2012.

Kuva 2. Inventointialue rajattu kartalle punaisella viivalla ja inventoinnissa tarkastetut alueet merkitty kartalle aniliinilla vinoviivituksella. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2012.

Kuva 3. Inventointialue rajattu kartalle punaisella viivalla ja inventoinnissa tarkastetut alueet merkitty kartalle aniliinilla vinoviivoituksella. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2012.

Kuva 4. Inventointialue rajattu kartalle punaisella viivalla ja inventoinnissa tarkastetut alueet merkitty kartalle aniliinilla vinoviivituksella. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2012.

1 Johdanto

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy suoritti arkeologisen inventoinnin Taipalsaaren Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueella. Hankkeeseen liittyy Museoviraston lausunto 478/303/2012. Inventoinnin kenttätöitä tehtiin 22. – 26.10.2012 ja 29.11. – 1.12.2012, ja niistä vastasivat arkeologit (FM) Kirsi Luoto ja Kalle Luoto. Apuna kenttätöiden ensimmäisessä vaiheessa oli myös savonlinnalainen arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen.

Inventoinnissa tarkastettiin kaavoituksesta vastaavan suunnittelijan osoittamat alueet (yhteensä 17 kpl), joille kohdistuu kaavassa rakennuspaikkojen siirtoja ja laajennuksia sekä ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset. Näiden lisäksi tarkastettiin muutamia muinaisjäännösten kannalta potentiaalisia maastonkohtia sekä Salpalinjan varustuksia käsittäneitä alueita.

2 Inventointialue

2.1 Topografia

Inventointialue sijaitsee noin 6 km koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan eteläosassa (kuva 1). Osayleiskaava-alue käsittää Suuren Jänkäsalon, Pienen Jänkäsalon ja Kattelussaaren sekä näiden ja Mantereen väliin jäävät pienemmät saaret. Etelässä, mantereen puolella, kaava-alue käsittää noin 400 metriä leveän vyöhykkeen, joka alueen länsiosassa rajautuu pääsääntöisesti Suur-Saimaantiehen. Idässä inventointialue käsittää osia Paarmalan ja Kuikkalan kylistä sekä Kattelussaaren eteläpuolelle jäävät Taipalsaaren kuuluvat saaret. Korkeustasoltaan inventointialue sijaitsee suurimmaksi osaksi 75 - 95 metrin korkeuskäyrien välillä. Inventointialueen maaperä on varsinkin länsi- ja itäosissaan hietikkovoittoista. Alueen keskiosassa ja Suuri Jänkäsalon saarella on paljon myös kallioalueita. Inventointialueen maasto on pääosin havupuuvoittoista metsää, asutuilla alueilla on maatilojen tilakeskuksia peltoineen sekä huvila-asutusta. Suuri ja Pieni Jänkäsalon saarille on lossiyhteys, mutta muutoin alueen saaret voi saavuttaa vain veneellä.

2.2 Tutkimushistoria

Taipalsaaren perusinventointi on tehty vuonna 1975 Timo Miettisen toimesta. Inventointia täydennettiin vuonna rautakautisten kohteiden osalta vuonna 1992, jolloin Tuija Kirkinen inventoi kuntaa osana Muinais-Saimaa –projektia. Saman projektin rannansiirtymistutkimuksen vaaitustöiden yhteydessä alueella liikkuvat myös Timo Jussila ja Petro Pesonen (1992), jotka samalla tekivät myös uusia havaintoja koskien muun muassa Taipalsaaren Syrjälän kivikautista asuinpaikkaa. Vuonna 2000 suoritettiin Taipalsaaren kunnan täydennysinventointi Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen kenttätutkimuskurssin harjoitustyönä (Kirkinen & Lavento 2000). Taipalsaarta on myös inventoitu John Lagerstedtin suorittaman Salpalinja-inventoinnin yhteydessä (2009 – 2012), mutta Kattelussaaren – Jänkäsalon kaava-alueelle ei inventointi kuitenkaan ulottunut.

2.3 Vesistöhistoria, irtolöydöt ja alueen muinaisjäännökset

Vuoden 6700 eKr vaiheilla jääkausi päättyi koko Fennoskandiassa. Maa kohosi jatkuvasti hyvin voimakkaasti ja noin 5000 eKr olivat koko Pohjanmaa, suurin osa Satakuntaa ja Varsinais-Suomea kohonneet vedenpinnan yläpuolelle. Päijänne ja Saimaa muodostivat yhteisen 300 kilometriä pitkän ja leveän, tulvivan järven. Vihdoin Päijänne puhkaisi oman uomansa Suomenlahteen, mutta Päijänteeseen Pielaveden kautta laskenut Saimaa jäi korkeammalle. Kun mainittu lasku-uoma tukkeutui, jatkuivat tulvimiset Etelä-Saimaan alueella, kunnes uusi tie johti

vedet Yöveden Matkuslampien kautta Mäntyharjun reittiin Ristiinassa ja edelleen Kymijokeen. Saimaan muinaisranta ennen Vuoksen puhkeamista lienee ollut suunnilleen 80 metriä merenpintaa korkeammalla. Matalin kohta on Vuoksenniskalla 79,5 m yli merenpinnan. Näkyvin rantatörmä havaitaan Saimaa eteläosissa, koska maan kohoamisen johdosta kaakkoon vesimassat löivät voimakkaasti juuri etelärantoja vasten ja aiheuttivat siten Vuoksen synnyn noin 6000 vuotta sitten. Kivi- ja varhaismetallikautiset asuinpaikat sijoittuvat eteläisen Suur-Saimaan alueella pääasiassa korkeudeltaan 77,5 – 85 m mpy väliselle alueelle. Inventointialueella ennestään tunnettuja kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja ovat Syrjälä 1 (831010010, 82 – 85 m mpy) ja 2 (831010030, 79 m mpy), Kujansuu (831010009, 79 – 83 m mpy) sekä Ketvele (831010011, n 77,5 m mpy).

Inventointialueella sijaisi kaksi ennestään tunnettua historiallisen ajan kiinteää muinaisjäännettä: Jänniemen (810010027) viljelyröykkiäalue Katteluusaaren Jänniemessä ja Suurjänkäsalon Jysmäniemen hylky (1971). Irtolöytöinä alueelta on saatu kaksi enkolpiorannerengasta (KM 1889, KM 3096), joiden löytökontekstissa on epäselvyyttä. Esineet esitellään tarkemmin niiden todennäköisen löytöpaikan yhteydessä inventoinnin kohteen nro 50. Katteluusaari (Katteluusaari) Nuutilanmäki yhteydessä.

3 Menetelmät

3.1 Esityövaihe

Inventoinnin esityövaiheessa hankittiin aluetta kuvaavia historiallisia karttoja Kansallisarkiston digitaaliarkistosta internetistä sekä Kansallisarkistosta Helsingistä. Vanhin aluetta kuvaava kartta-aineisto on 1700-luvun loppupuolelta oleva venäläinen Taipalsaaren tukkimetsiä kuvaava kartasto (1776). Kartat tarjoavat alueen topografiasta tietoa varsin yllätyksellisesti (kuva 5). Historiallisen asutuksen sijainnin ja historiallisten tie- ja rajalinjojen sijainnin selvittämisessä onkin jouduttu käyttämään verrattain nuorta karttamateriaalia 1800-luvun alkupuolelta. Inventoinnin yhteydessä tarkastetut historiallisen ajan asuinpaikat on asemoitu peruskartalle alueen 1830-luvulta peräisin olevien isojakokarttojen perusteella (kuva 6), alueen historiallista tiestöä on tarkasteltu puolestaan aluetta kuvaavien pitäjänkarttojen (1840-luvulta) avulla (kuva 7).

Museoviranomainen edellytti Salpalinjan kohteiden tarkastamista muinaisjäännettösinventoinnin yhteydessä (Museovirasto, lausunto 478/303/2012). Taipalsaaren Salpalinjan kohteita oli käsitelty muun muassa John Lagerstedtin Salpalinjaa koskevassa inventointiprojektissa (2009 – 2012), jonka ensimmäisessä vaiheessa (2009) hankittiin Salpalinjaa koskevaa historiallista karttamateriaalia ja tutustuttiin aiempiin Salpalinjan inventointeihin. Aineiston pohjalta muodostettiin maastotietokanta, johon koko Salpalinjan varustukset oli digitoitu nykypäivän karttapohjalle. Syksyn 2012 inventoinnin esitöiden yhteydessä aineistoa kysyttiin Museovirastosta inventoinnin lähtöaineistoksi, mutta sitä ei yrityksistä huolimatta onnistuttu Museoviraston Tietopalvelujen toimesta löytämään. Myöhemmin inventoinnin jälkityövaiheessa selvisi, että kyseinen aineisto on kuitenkin olemassa Museovirastossa. Koska Museoviraston digitaalinen Salpalinjan-aineisto ei ollut inventoijien käytössä esityövaiheessa, jouduttiin Salpalinjan kuuluvien varustusten mahdollista sijaintia selvittämään alkuperäisen aineiston eli historiallisten karttojen avulla (kuva 8). Suurena apuna kartta-materiaalin löytämisessä oli FM arkeologi John

Lagerstedt, jolta inventoinnin pohjana ollut Salpalinjaa koskeva kartta-aineisto käytännössä saatiin käyttöön. Salpalinjan kohteiden inventoimisesta oltiin myös yhteydessä Etelä-Karjalan museoon ja rakennustutkija Miikka Kurriin, mutta museolla ei ollut aineistoa, josta olisi ollut apua inventoinnin suorittamiseksi. Ongelmana Salpalinjan varustusten kohdalla oli se, että varustuksia oli löydettävissä myös alueilta, joille niitä ei kartta-aineistossa ollut merkitty (kuten Suuri Jänkäsalo). Karttamateriaalin antamaa informaatiota täydennettiin sotahistoriaa käsittelevän kirjallisuuden (Rönkkönen2006) avulla (kuva 9) sekä kenttätoiden yhteydessä paikallisten informanttien antamien vinkkien perusteella

Lisäksi esityövaiheessa tarkasteltiin muinaisjäännösrekisterin tietoja koskien alueen ja sen lähistön kiinteitä muinaisjäännöksiä ja tutustuttiin alueen vesistö- ja tutkimushistoriaan. Kaava-alueella koskevaa tietoa saatiin myös Etelä-Karjalan museon amanuenssilta Jukka Luodolta, joka luovutti inventoijan käyttöön omia muistiinpanojaan.

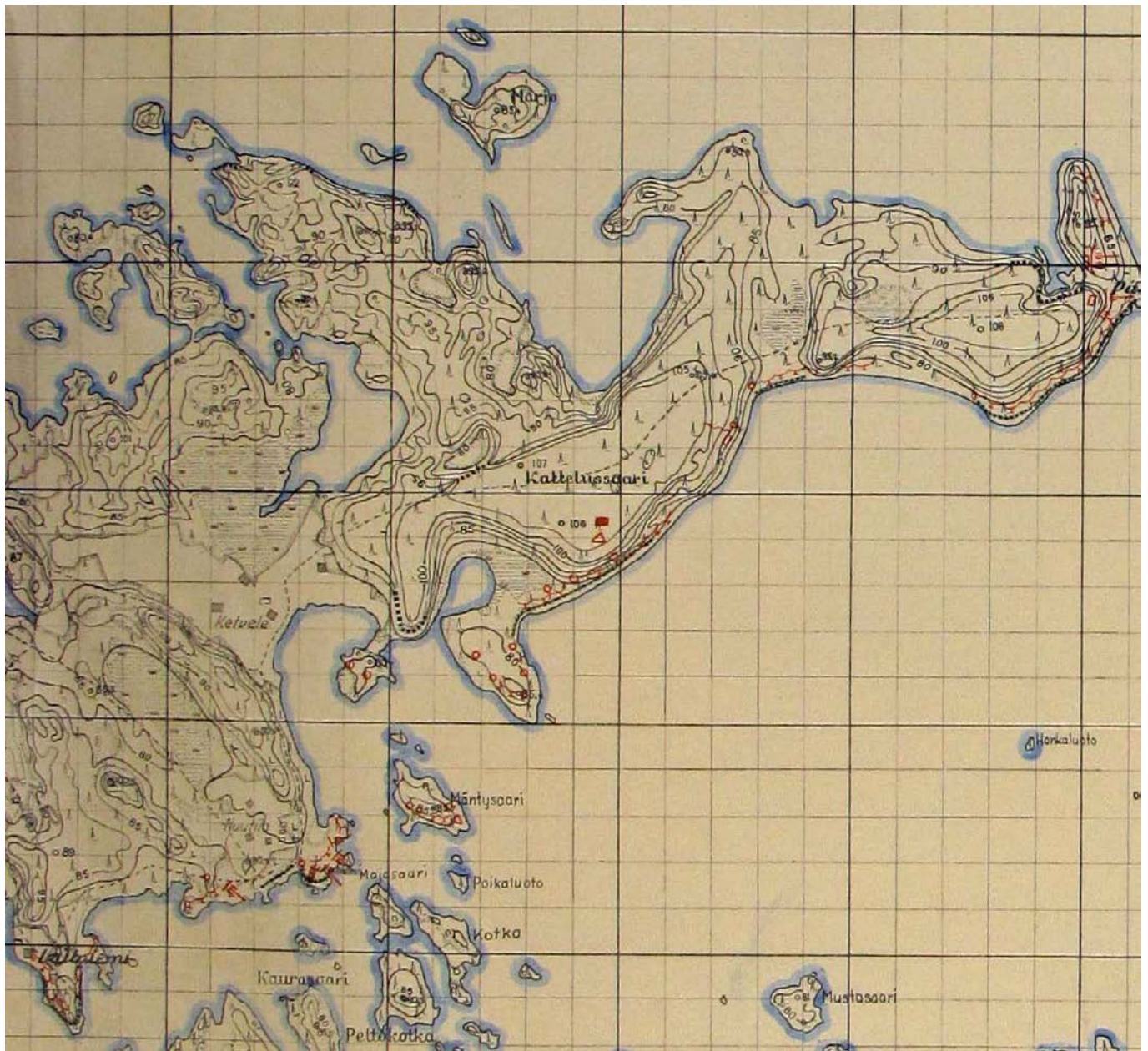
Kuva 5. Inventointialuetta kuvaava venäläinen kartta 1700-luvun lopulta. Tukkimetsiä kuvaavaan karttaan on merkitty suurpiirteisesti myös alueen historiallinen tiestö ja asutus. (Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

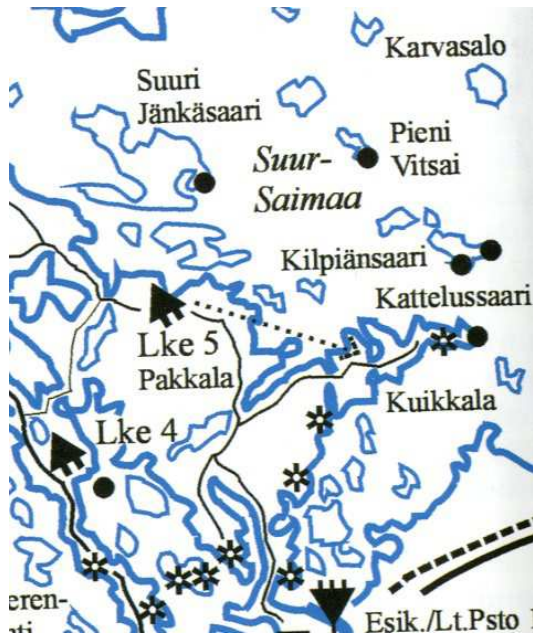
Kuva 6. Ote Kattelussaarta kuvaavasta isojakokartasta (Lindberg 1832,34,38), jossa näkyy alueen historiallista asutusta. Sen sijaan teitä ei karttaan ole kuvattu. Pohjoinen on kuvassa kartan vasemmassa laidassa.

Kuva 7. Ote pitäjänkartasta 3134 08 (1843). Inventointialueen historiallista tiestöä oli mahdollisuus tarkastella ainoastaan pitäjänkarttojen avulla.

Kuva 8. Esimerkki kartta-aineistosta, jonka perusteella inventoinnin Salpalinjaa koskeva osuus suunniteltiin. Kartalle (Taipalsaari Kattelussaari [1944]) on merkitty punaisella Salpalinjan suunnitellut linnoitteet.

Kuva 9. Kuva teoksesta Suomen linnoitustykistö 1940-1944 Rönkkönen 2006, 52). Kuvaan on merkitty Salpalinjan linnoitteita myös Suuri Jänkäsaloon, jonne niitä ei Kansallisarkiston kartta-aineiston mukaan ole tehty. Kuvan osoittamalta alueelta Suuri Jänkäsalon Työmäenniemestä löydettiin maastotarkastuksessa Salpalinjan varustuksia.

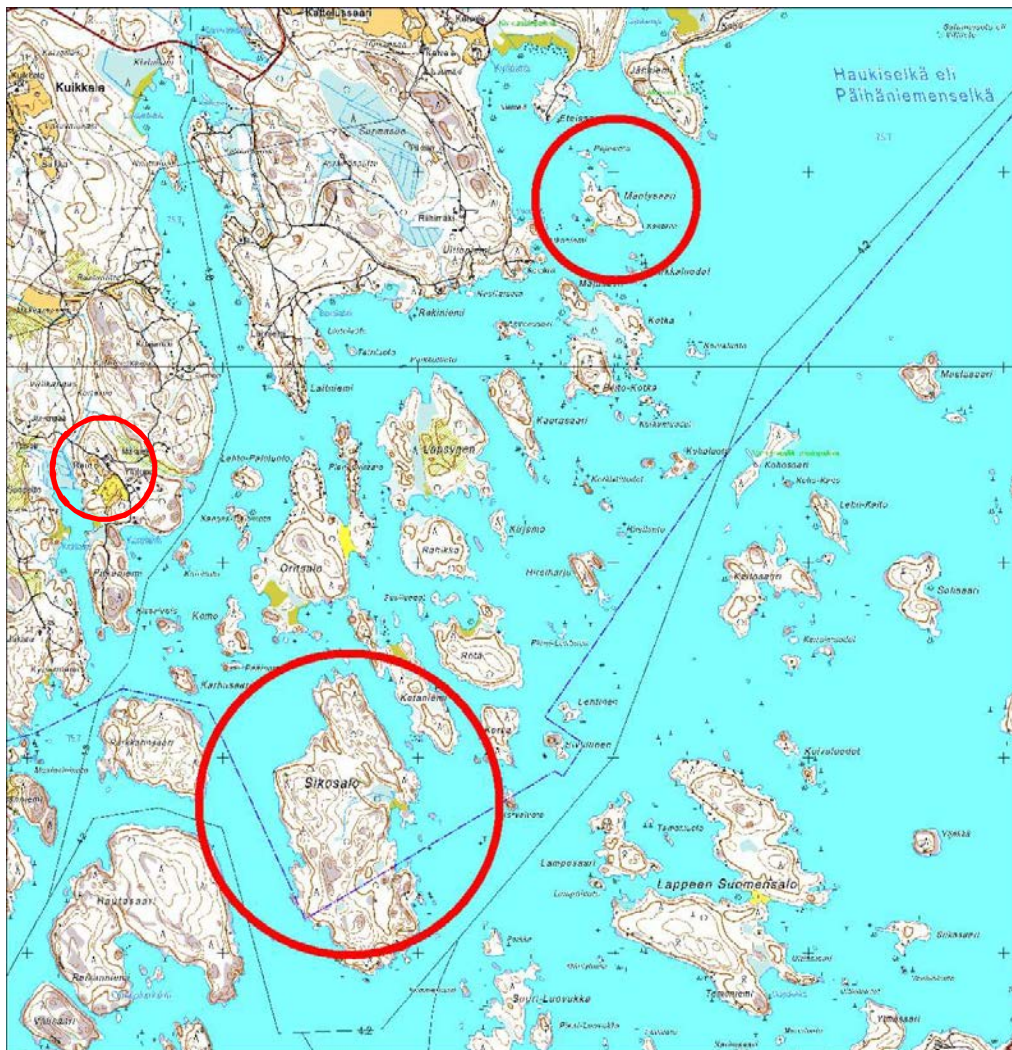
3.2 Kenttätöiden toteuttaminen ja dokumentaatio

Sairaustapauksen vuoksi inventoinnin kenttätöet tehtiin kahdessa osassa 22. – 26.10.2012 ja 29.11. – 1.12.2012. Inventoinnin ensimmäisessä kenttätöyövaiheessa Kirsi Luodon mukana oli harrastaja-arkeologi Pekka Sipiläinen. Inventoinnissa tarkastettiin kaavoituksesta vastaavan suunnittelijan osoittamat alueet (yhteensä 17 kpl), joille kohdistuu kaavassa rakennuspaikkojen siirtoja ja laajennuksia sekä kaava-alueen ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset. Näiden lisäksi tarkastettiin muutamia muinaisjäännösten kannalta potentiaalisia maastonkohdita sekä Salpalinjan varustuksia käsittäneitä alueita. Muiden kuin muuttuvan maankäytön alueiden tarkastelu jäi inventoinnissa kuitenkin vähäiseksi.

Saariin, joihin pääsi vain vesitse, päästiin Taipalsaaren Palokunnan lainaaman veneen ja henkilökunnan ystävällisellä avustuksella. Huonon ja myrskyisän sään vuoksi tarkastamatta jäi Kattelussaaren eteläpuolella sijaitseva Mäntysaari, jolla mahdollisesti sijaitsee Salpalinjan linnoitteita (kuva 10). Arkeologi Jukka Luodon muistinpanoissa esiintyvistä arkeologisesti mielenkiintoisista kohteista ei tarkastettu Sikosalon saarella (kuva 10) sijaitsevaa ja ilmeisesti historialliselle ajalle ajoittuvaa kohdetta sen paikkatietojen ollessa ristiriitaiset. Myöskään aluetta kuvaava historiallinen karttamateriaali ei antanut aihetta Sikosalon tarkastamiseen. 1700-luvun kartassa mantereen puolella Paarmalan kylässä sijaitsevan Raution historiallisen ajan asuinpaikan (kuva 11) sijaintia ei pystytty tarkentamaan muun historiallisen karttamateriaalin avulla. Kylätontin sijaintitietojen ollessa suurpiirteiset, ei myöskään tätä mahdollista kohdetta pystytty tarkastamaan maastossa. Kohde sijaitsee todennäköisesti nykyisen Raution tilakeskuksen alueella. Yhä asuttuna kylänpaikkana se ei lähtökohtaisesti olisi kiinteä muinaisjäännös.

Inventointimethodena olivat kentällä käytössä silmämääräinen havainnointi sekä tie- ja ojaileikkausten sekä tuulenskaatojen vuoksi esillä olevien maannosten tarkastelu. Arkeologisesti potentiaaleille alueille tehtiin myös koekuoppia. Koekuopat olivat pääsääntöisesti kooltaan noin 40 x 40 cm ja ne kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka.

Kohteita ja inventoinnin kulkua dokumentoitiin sanallisen kuvauksen lisäksi ottamalla digitaalivalokuvia ja paikantamalla tehdyt havainnot satelliittipaikanninta (tarkkuus +/- 5 - 10 m) käyttäen. Kohteiden koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN -tasokoordinaatteina. Salpalinjan kohteille annetaan raportissa aluerajaus ja kerrotaan aluerajauksen sisällä havaitut ilmiöt. Yksityiskohtaisempi jäännösten kartoittaminen olisi vaatinut tavanomaisesta huomattavasti poikkeavan kenttätöajan. Salpalinjan kohteista muuttuvan maankäytön alueilla sijaitsevien kohteiden kuvaukset ovat kuitenkin muuta aluetta yksityiskohtaisemmat, samoin Suuri Jänkäsälössä sijaitsevat kohteet, jotka löydettiin paikallisen informantin avulla on kartoitettu tarkemmin. Jälkityövaiheessa digitaalivalokuvat luetteloihin Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistoon ja kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen Map Info- GIS paikkatieto-ohjelmistoa.

Kuva 10. Tarkastamattomat, mahdollisesti arkeologisesti mielenkiintoiset alueet: Taipalsaaren Sikosalo (mahdollinen historiallisen ajan asuinpaikka, paikkatieto epävarma), Paarmalan nykyisen kylän alueella sijaitseva Raution historiallinen asuinpaikka ja Mäntysaari (mahdollisia Salpalinjan linnoitteita).

Kuva 11. Vuodelta 1776 olevassa Taipalsaaren tukkimetsiä kuvaavassa kartassa esiintyy Paarmalan kylässä historiallinen Raution asuinpaikka. (Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

4 Tulokset

Taipalsaaren Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa havaittiin kaksi uutta, todennäköisesti historialliselle ajalle ajoittuvaa kiinteää muinaisjäännöstä (kohteet 7. Punainensuo 1, 8. Surmasuo). Inventoinnissa löydettyjen esihistoriallisten kohteiden vähäisyys selittyy sillä, että maastotarkastukset kohdennettiin osayleiskaavoituksesta vastanneen suunnittelijan osoittamille muuttuvan maankäytön alueille, jotka eivät pääsääntöisesti sijainneet kaikkein potentiaalisimmilla alueilla inventointialueen esihistoriallisia kohteita ajatellen. Inventoinnin yhteydessä dokumentoitiin myös niin sanottuina historiallisesti merkittävänä kulttuuriperintökohteena yhteensä 39 Salpalinjaan liittyvää kohdetta, joista useimmat käsittävät useita eri rakenteita. Salpalinjan kohteista parhaiten säilyneiksi kokonaisuudeksi arvioidaan inventoinnin kohteet numero 18 – 20 ja 44 – 47. Niin sanottuna muuna kohteena dokumentoitiin 6 historiallisen ajan kohdetta (kohteet 48 – 53) ja yksi kivikautinen irtolöytökohde (54. Hiekkaniemi), joiden ei kuitenkaan luonteensa vuoksi katsota olevan suojelukohteita.

31.1.2013

Kirsi Luoto

Kirsi Luoto

FM, arkeologia

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

5 Lähteet

Painamattomat lähteet:

Jussila, Timo 1992. Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen Saimaa-projektin rannasiirtymistutkimusten vaaitustöiden yhteydessä löydetyt uudet muinaisjäännökset ja muut löydöt. Museoviraston arkistossa.

Kirkinen, Tuija 1992. Taipalsaari 1992 - rautakauden ympäristinventoinnin yhteydessä tarkastetut kohteet. Helsingin yliopisto, arkeologian laitos, Muinais-Saimaa –projekti. Kopio Museoviraston arkistossa.

Kirkinen, Tuija & Lavento, Mika 2000. Taipalsaaren inventointi. Museoviraston arkistossa.

Lagerstedt, John 2009. Salpalinjan inventointihanke, ensimmäisen vaiheen väliraportti. Museoviraston arkistossa.

Lagerstedt, John 2012. Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009 – 2012. Museoviraston arkistossa.

Luho Ville 1964. Kertomus tutkimuksista Taipalsaaren Laukniemen Syrjälän kivikautisella asuinpaikalla 15.6.-17.6.1964. Museoviraston arkistossa.

Luoto, Jukka. Henkilökohtaiset muistiinpanot koskien arkeologisia havaintoja alueella. Jukka Luodon hallussa.

Miettinen, Timo 1975. Taipalsaaren muinaisjäännösten perusinventointi 1975. Museoviraston arkistossa.

Pesonen, Petro 1999. Taipalsaari (9) Kujansuu, kivikautisen asuinpaikan kaivaus. Museoviraston arkistossa.

Vanhatalo, Simo 1998. Taipalsaari, Kujansuu 1998. Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus. Museoviraston arkistossa.

Vuorela, Irmeli & Kankainen, Tuovi 1993. Luonnon ja kulttuurimaiseman kehitys Taipalsaarella. Geologian tutkimuskeskus, raportti P. 34.4.107.

Painetut lähteet:

Murto, T.G. 1929. Lappeen pitäjän historia II, vuodesta 1784 nykypäiviin. Lappeenranta.

Niukkanen, Marianna 2009. Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset, tunnistaminen ja suojelu. Museoviraston Rakennushistorian osaston oppaita ja ohjeita 3.

Rönkkönen, Teuvo 2006. Suomen linnoitustyöstä 1940 – 1944. Sotamuseon julkaisuja 1/2006.

Ylönen, Aulikki 1976. Lappeen kihlakunnan historia I. Lappeenranta.

Syrjö, Veli-Matti 1985. Lappeen kihlakunnan historia II, 1620-luvulta 1860-luvulle. Lappeenranta.

Digitaaliset lähteet:

Museovirasto, Kulttuuriympäristö rekisteriportaali, Muinaisjäännösrekisteri.
http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx
(20.12.2012)

Kartat:

J. W. Lindberg (1832, 1834, 1838): Taipalsaari, Kattelussaari. Isojakokartta. Kansallisarkisto, sig. G 53 21/7 – 8.

Taipalsaari/ B/ Paarmala 1941: Kansallisarkisto, Päämajan operatiivisenosaston arkisto, T 15713/1, I AK:n kenttävarustuskantakartat ja peitepiirustuksia. sig. M25 hylly 1 1/1 (Hki).

Taipalsaari/ Kattelussaari 1944: Kansallisarkisto, Päämajan operatiivisenosaston arkisto, T 15713/21, Salpalinjan linnoituskarttoja. sig. M25 hylly 1 1/1 (Hki).

Taipalsaari/ Paarmala 1944: Kansallisarkisto, Päämajan operatiivisenosaston arkisto, T 15713/1, Salpalinjan linnoituskarttoja. sig. M25 hylly 1 1/1 (Hki).

Sähköiset kartat:

Pitäjänpitkäkartta (1843), 3134 05. Kansallisarkisto: Digitaaliarkisto: [Maanmittaushallitus](#) > [Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Pitäjänpitkäkartasto](#) > [Taipalsaari \(3134 05 la.* -/- -\)](#)

Pitäjänpitkäkartta (1843), 3134 06. Kansallisarkisto: Digitaaliarkisto: [Maanmittaushallitus](#) > [Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Pitäjänpitkäkartasto](#) > [Taipalsaari \(3134 06 la.* -/- -\)](#)

Pitäjänpitkäkartta (1843), 3134 08. Kansallisarkisto: Digitaaliarkisto: [Maanmittaushallitus](#) > [Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Pitäjänpitkäkartasto](#) > [Taipalsaari \(3134 08 la.* -/- -\)](#)

Pitäjänpitkäkartta (1843), 3134 09. Kansallisarkisto: Digitaaliarkisto: [Maanmittaushallitus](#) > [Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Pitäjänpitkäkartasto](#) > [Taipalsaari \(3134 09 la.* -/- -\)](#)

Pitäjänpitkäkartta (1843), 3134 11. Kansallisarkisto: Digitaaliarkisto: [Maanmittaushallitus](#) > [Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Pitäjänpitkäkartasto](#) > [Taipalsaari \(3134 11 la.* -/- -\)](#)

Lappee, Taipalsaari ja Lemi: Kartta tukkimetsistä (1776). Kansallisarkisto, digitaaliarkisto: [Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto \(kokoelma\)](#) > [Kartat](#) > [\[Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven.\]. \(VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- -\)](#) Nimi VKKA_IX_17b_1_la_411

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

LUETTELO KOHTEISTA

NRO	NIMI	STATUS	TYYPPI/ TYYPIN TARKENNE	AJOITUS	RAUH.LK
1	Syrjälä 1 (831010010)	kiinteä muinaisjäännös	asuinpaikat	kivikautinen	1
2	Syrjälä 2 (831010030)	kiinteä muinaisjäännös	asuinpaikat	varhaismetallikautinen	2
3	Kujansuu (831010009)	kiinteä muinaisjäännös	asuinpaikat	kivikautinen	2
4	Suurjätkäsalon Jysmäniemen hylky (1971)	kiinteä muinaisjäännös	alusten hylky/hylkyt (puu)	historiallinen/1800-luku	2
5	Ketvele (831010011)	kiinteä muinaisjäännös	asuinpaikat	kivikautinen	1
6	Jänniemi (831010027)	kiinteä muinaisjäännös	työ- ja valmistuspaikat/ viljelyröykkiöt	historiallinen	2
7	Punainensuo 1	kiinteä muinaisjäännös	työ- ja valmistuspaikat/ kaskiröykkiöt	historiallinen	2
8	Surmasuo	kiinteä muinaisjäännös	kivirakenteet/ röykkiöt	historiallinen?	2
9	Lahdenpohja 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
10	Lahdenpohja 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
11	Variskallionniemi	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
12	Työmäenniemi	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-

13	Kypärniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
14	Kypärniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
15	Kypärniemi 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
16	Kypärniemi 4	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
17	Kypärniemi 5	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
18	Pitkäniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
19	Pitkäniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
20	Pitkäniemi 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
21	Korpilahti 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
22	Korpilahti 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
23	Korpilahti 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
24	Laitniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-

25	Laitniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
26	Laitniemi 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
27	Rekiniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
28	Rekiniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
29	Kekokivi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
30	Kekokivi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
31	Mustamäki 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
32	Mustamäki 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
33	Jänniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
34	Jänniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
35	Jänniemi 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
36	Jänniemi 4	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-

37	Kulju 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
38	Kulju 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
39	Kulju 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
40	Kattelussaari itäranta	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
41	Satamahiekka 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
42	Satamahiekka 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
43	Päihäniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
44	Päihäniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
45	Päihäniemi 3	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
46	Kummelniemi 1	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
47	Kummelniemi 2	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde	puolustusvarustukset	historiallinen/ II MS	-
48	Kilpiänsaari (Kilpiänsaari) Ketvele	Muu kohde	asuinpaikat	historiallinen	-
49	Kattelussaari (Kattelussaari) Hulkkonen	Muu kohde	asuinpaikat	historiallinen	-

50	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki	Muu kohde	asuinpaikat	historiallinen	-
51	Punainensuo 2	Muu kohde	kivirakenteet/ rajamerkit	historiallinen	-
52	Marjaniemi	Muu kohde	kivirakenteet/ kiviaidat	historiallinen/1900-luku	-
53	Työmäenniitty	Muu kohde	kivirakenteet/ viljelyrauniot	historiallinen/1900-luku	-
54	Hiekkaniemi	Muu kohde	löytöpaikat/ irtolöytöpaikat	kivikautinen	-

KOhteet**KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET****1. SYRJÄLÄ 1 831010010**

Nimi:	Syrjälä 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Laukniemi/831-426-1-31 831-426-1-119
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	kivikautinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	1
Lukumäärä:	1
P:	6786950 - 6787110
I:	5594480 - 559640
Z/m.mpy	82 - 85 m mpy
Koord.selite	Muinaisjäännösalueen äärikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 6,5 km Kuhmalahden kirkosta pohjoiskoilliseen.
Peruskartta:	313405 Taipalsaari
Aiemmat tutkimukset:	Luho 1964 kaivaus Huurre 1973 tarkastus Miettinen 1975 inventointi
Aiemmat löydöt:	KM 14952 saviastian paloja KM 15248 asuinpaikkalöytö KM 15257 kampakeramiikkaa KM 15831 asuinpaikkalöytö KM 16545 asuinpaikkalöytöjä KM 16914 asuinpaikkalöytö KM 17176 asuinpaikkalöytö KM 17346 kivitaltta KM 17372 asuinpaikkalöytö KM 19222 asuinpaikkalöytö

Löydöt:	Ei löytöjä.
---------	-------------

Kohteen kuvaus: Kohde sijaitsee Taipalsaaren kirkosta noin 6,5 km pohjoiskoilliseen, Laukniemen kylässä, Syrjälän tilalla, luoteeseen pistävän muinaislahden lounaisrannalla. Asuinpaikka on Syrjälän talon pihamaalla ja siitä kaakkoon noin 150 metrin matkalla (kuva 12). Paikalta tehdyt löydöt ovat pääasiassa koilliseen viettävän pellon yläosasta. Se jatkuu myös koskemattomassa metsämaassa talon lounais- ja eteläpuolella. Löydöt käsittävät muun muassa tyyppillistä kampakeramiikkaa.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 22.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana oli myös harrastaja-arkeologi Pekka Sipiläinen. Syrjälän pellot olivat kesannolla ja havaintomahdollisuudet tältä osin heikot. Talon lounais- ja eteläpuolella olevaa metsämaastoa tarkasteltiin silmämääräisesti, mutta uusia havaintoja koskien kohdetta ei täälläkään tehty.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 1. Todennäköisesti osin koskemattomana säilynyt kivikautinen asuinpaikka.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 1 ja 3

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:1.

Kuva 12. Syrjälä 1 asuinpaikan ydinalue sijaitsee tilan kaakkoispuolisella pellolla. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:1)

2. SYRJÄLÄ 2 831010030

Nimi:	Syrjälä 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Laukniemi/831-426-1-140 831-426-1-37
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Ajoitus:	kivikautinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	2
P:	6786973
I:	559726
Z/m.mpy	79 m mpy
Koord.selite	pohjoisempi, kvartsikaapimen löytöpaikka
Etäisyystieto	Noin 6,6 km Taipalsaaren kirkosta pohjoiskoilliseen.
Peruskartta:	313405 Taipalsaari
Aiemmat tutkimukset:	Jussila & Pesonen 1992 inventointi
Aiemmat löydöt:	KM 27588: 1 - 4 asuinpaikkalöytöjä: saviastian paloja, kvartsiesine (levykaavin), 2 kvartsi-iskosta, pii-iskos
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee Taipalsaaren kirkosta noin 6,6 km pohjoiskoilliseen, Laukniemen kylässä, Suur-Saimaan Kolhonlahden ja Pikku-Saimaan Kolinlahden välille jäävällä kannaksella, kannaksen pohjoisrannalla, Suur-Saimaan puolella. Kohde on Kolinlahden pohjukassa, rannasta noin 60 metriä länteen ja Syrjälän talosta 200 metriä itäkaakkoon, länteen menevän tien pohjoispuolella. Paikalla on matala ja loivarantainen muinainen niemeke, joka on vanhaa peltoaluetta (kuva 13). Tältä niemekkeeltä on löydetty kvartsinen levykaavin. Kaapimen löytöpaikka on

vaaittu Helsingin yliopiston Muinais-Saimaa –projektin yhteydessä, missä yhteydessä kohde myös paikannettiin (Jussila & Pesonen 1992). Samalla kertaa löydettiin kvartsi-iskoksia myös kohdasta, joka sijaitsee 100 metriä etelään koordinaattien osoittamasta kaapimen löytöpaikasta. Tämä löytöpaikka sijaitsee etelään menevän tien varrella ja korkeustasoltaan ylempänä (kuva 14). Paikalla arvellaan olleen laaja ja pitkäaikainen esihistoriallinen asuinpaikkakompleksi.

Havainnot 2012:

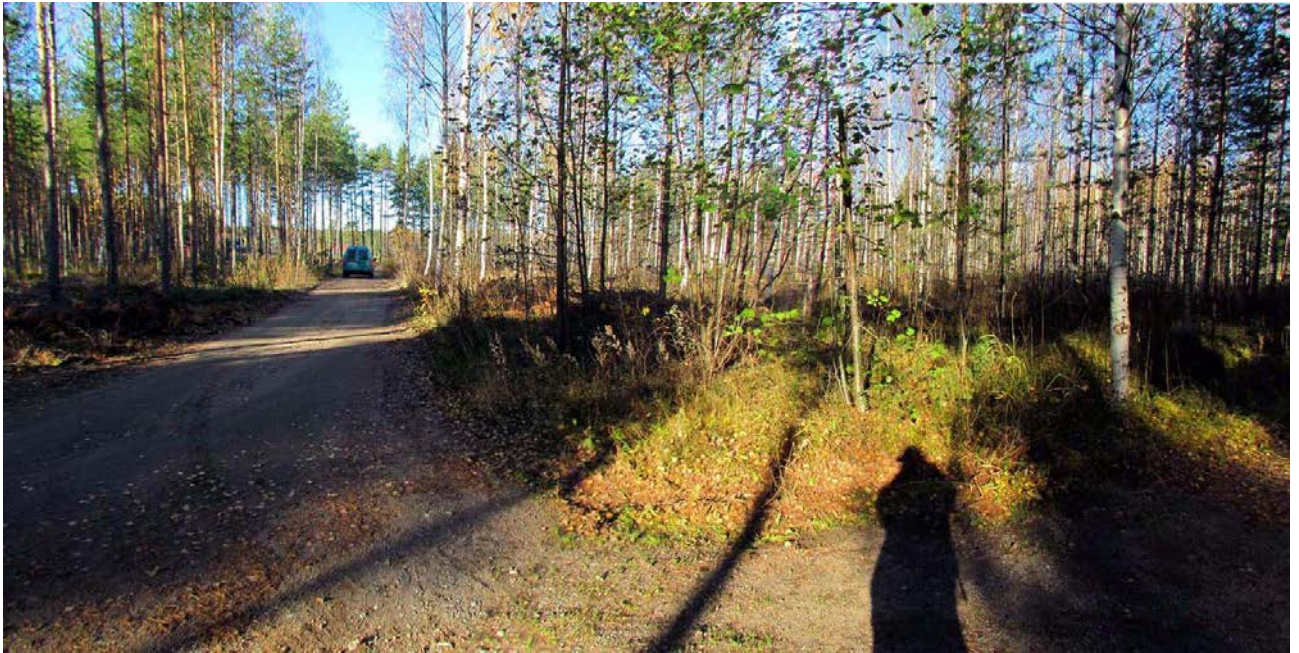
Kohde tarkastettiin 22.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös Pekka Sipiläinen. Kvartsikaapimen löytöpaikka oli kasvanut umpeen ja siellä kasvoi nuorta sekametsää. Havaintomahdollisuudet olivat täällä heikot. Ylemmällä korkeustasolla sijaitsevan kvartsien löytöpaikan alueelle/lähistölle oli vuoden 1992 tarkastuksen jälkeen rakennettu huvila ulkorakennuksineen. Huvilassa toimii kokous- ja majoituspalveluja tuottava yritys. Kvartsien löytöpaikan eli etelään vievän hiekkatien reunuksia havainnoitiin, mutta uusia havaintoja koskien kohdetta ei tehty. Myös metsäaluetta kohteiden Syrjälä 1 ja 2 välillä havainnoitiin silmämääräisesti, mutta mitään arkeologisesti mielenkiintoista ei havaittu.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 2.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 1 ja 3

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:2-3.

Kuva 13. Panoraamakuva kohteen Syrjälä 2 pohjoisemmasta löytöpaikasta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:2)

Kuva 14. Syrjälä 2:n eteläisemmän löytöalueen lähistöllä sijaitsee kesähuvila. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:3)

3. KUJANSUU 831010009

Nimi:	Kujansuu
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Laukniemi/ 831-426-1-89 831-426-1-113 831-426-1-114 831-426-1-115 831-426-1-119 831-442-3-35
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	kivikautinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1
P:	6786750 - 6786930
I:	559160 - 559380
Z/m.mpy	79 - 83 m mpy
Koord.selite	Muinaisjäännösalueen äärikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 5,5 km Taipalsaaren kirkosta pohjoiskoilliseen.
Peruskartta:	313405 Taipalsaari
Aiemmat tutkimukset:	Huurre 1973 tarkastus Miettinen 1975 inventointi Vuorela 1995 (ei määritelty) Vanhatalo 1998 koekaivaus Kähtävä-Marttinen 1998 tarkastus Pesonen 1999 kaivaus
Aiemmat löydöt:	KM 19223 asuinpaikkalöytöjä: 4 kvartsi-iskosta KM 20056 asuinpaikkalöytöjä: saviastianpaloja, kvartsi-iskoksia, pii-iskos KM 31289 asuinpaikkalöytöjä: mm. ”piikarhu” KM 318:1-3740 asuinpaikkalöytöjä
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee Taipalsaaren kirkosta noin 5,5 km pohjoiskoilliseen, Laukniemen kylässä, Suur-Saimaan Kolhonlahden ja Pikku-Saimaan Kolinlahden välille jäävällä kannaksella, kannaksen etelärannalla, Pikku-Saimaan puolella. Kohteen ensimmäiset löydöt on saatu hiekkapelloilta Syrjälään vievän tien länsipuolelta, mutta sittemmin asuinpaikka-alueen on todettu ulottuvan laajalle alueelle tien itäpuolelle (kuva 15). Kohteen kaivauksissa on löytynyt runsaasti erityisesti tyyppillistä kampakeramiikkaa, mutta myös luusekoitteista Pöljänkeramiikka ja mahdollisesti myös varhaismetallikautista keramiikkaa. Kohteen löytöihin kuuluu myös piistä muovattu karhunkuva ja savi-idolien katkelmia. Asuinpaikka on laaja-alainen ja pitkäaikainen: sen ajoitus on 3900 – 1200 calBC. Asuinpaikan itäpuolelta on 1990-luvun alkupuolella tehty siitepölyanalyysi (Vuorela & Kankainen 1993).

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 22.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana oli myös Pekka Sipiläinen. Muinaisjäännösalueeseen kuuluvat pellot olivat kesannolla eikä kohteeseen liittyviä uusia havaintoja tehty.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäännös, rauhoitusluokka 2.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 1 ja 3

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:4.

Kuva 15. Kujansuun kivikautinen asuinpaikka metsässä tien vasemmalla ja pellolla tien oikealla puolella. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:4)

4. SUURJÄNKÄSALON JYSMÄNNIEMEN HYLKY 1971

Nimi:	Suurjäнкäsalon Jysmänniemen hylky
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/yhteinen vesialue/831-876-2-0
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Ajoitus:	historiallinen, 1800-luku
Muinaisj.tyyppi:	alusten hylky/ hylky (puu)
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1
P:	6790650
I:	564643
Z/m.mpy	- m mpy
Koord.selite	Paikannettu sanallisen selostuksen mukaan, paikkatieto epätarkka.
Etäisyystieto	Noin 12,4 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313409
Aiemmat tutkimukset:	Hartikka Juha 1986 ilmoitus
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	-

Kohteen kuvaus: Kohde sijaitsee Taipalsaaren kirkosta noin 12,4 km koilliseen, Suuri Jänkäsalon saaren Jysminniemen pohjoispuolella, noin 50 metrin päässä niemestä. Hylky on paikannettu sanallisen selostuksen mukaan ja paikkatieto on siksi epätarkka. Alus on ilmeisesti ajautunut rantaan ja rikkoutunut rantakarikossa. Hylynosia on levinnyt varsin laajalle alueelle pohjaan. Hylkyyn kuuluva löytö, puolikas kaari, on kuusenrangasta taivutettu. Hyllyn runko on kylkilankkujen kohdalta lovettu, lankut ovat olleet kiinni rautaniitein. Puolikkaan kaaren pituus on noin kaksi metriä.

Havainnot 2012: Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin yhteydessä.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 2.

Kartat: Kartat 1 ja 4

Kuvat: Ei kuvia.

5. KETVELE 831010011

Nimi:	Ketvele
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kilpiänsaari/ 831-416-1-95 831-416-1-81
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	kivikautinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	1
Lukumäärä:	1
P:	6781751 - 6781943
I:	571436 - 571650
Z/m.mpy	77,50 m mpy
Koord.selite	Muinaisjäännösalueen äärikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411 Kattelussaari
Aiemmat tutkimukset:	Miettinen 1975 inventointi Jussila 1992 inventointi Kirkinen & Lavento 2000 inventointi
Aiemmat löydöt:	KM 20057:1-13 asuinpaikkalöytöjä: kampakeramiikkaa, asbestikeramiikkaa, kvartsia ja palanutta luuta. KM 27586 asuinpaikkalöytöjä KM 32424:1-4 asuinpaikkalöytöjä: saviastian paloja ja kvartsi-iskos
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee Taipalsaaren kirkosta noin 14 km itään Kattelussaaren Ketveleenlammen ja Kylänlahden välisellä kannaksella, hiekkaisen mäntyä kasvavan Mustamäen länsirinteellä. Suur-Saimaan aikana alueella on ollut salmi. Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä on tehty kahdelta hiekkapohjaiselta

niemekkeeltä, metsän ja pellon rajoilta. Pohjoisempi löytöpaikka sijaitsee Kattelussaaren halki kulkevan tien eteläpuolella, pienellä pellolla ja metsässä pellon vieressä (kuva 16). Toinen löytöpaikka on tästä 100 - 160 metriä kaakkoon. 100 metriä ensimmäisestä löytöpaikasta kaakkoon on lato, jonka edestä pellolta on löydetty kvartssia ja keramiikkaa. Varsinainen, runsaslöytöisempi alue sijaitsee ladosta 60 metriä itään kangasmetsän törmällä.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös Pekka Sipiläinen. Pohjoisemman löytöpaikan Kattelussaaren halki kulkevan eteläpuolinen pelto oli kynnöksellä, mutta uusia löytöjä siitä ei saatu. Eteläisemmällä löytöalueella sijaitsevan ladon edustalla olleella pellolla kasvoi nyt istutettua, nuorta männikköä (kuva 17). Uusia havaintoja koskien kohdetta ei inventoinnin yhteydessä tehty.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 1. Osin koskemattomana säilynyt kivikautinen asuinpaikka.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 2 ja 7

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:5-6.

Kuva 16. Ketveleen kivistä asuinpaikan pohjoisempaa löytöaluetta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:5)

Kuva 17. Ketveleen kivistä asuinpaikkaa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:6)

6. JÄNNIEMI 831010027

Nimi:	Jänniemi
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/ 831-414-2-18
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	työ- ja valmistupaikat/ viljelyröykkiöt
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	52
P:	6781344 – 6781498
I:	572199 - 572397
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	-
Etäisyystieto	Noin 15 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411 Kattelussaari
Aiemmat tutkimukset:	Miettinen 1975 inventointi
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15 km Taipalsaaren kirkosta itään, Kattelussaaren etelärannalla olevalla Jänniemellä, niemen itärannalla olevassa kuusimetsikössä. Kohde on tarkastettu Timo Miettisen toimesta vuonna 1975. Raportin mukaan kaskirauniokohteeseen kuuluu noin kymmenen röykkiötä. Vuoden 2012 inventoinnissa paikalla havaittiin yhteensä 52 rauniota.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös Pekka Sipiläinen. Inventoinnissa havaittiin Jänniemen itärannan kuusimetsässä yhteensä 52 kaskirauniota (kuva 18).

Raunioiden sijaintitiedot paikannettiin GPS-satellittipaikantimella (tarkkuus +/- 5 – 10 metriä). Raunioiden suuren määrän vuoksi niitä ei ollut mahdollista dokumentoida yksityiskohtaisesti osayleiskaava-inventoinnin yhteydessä. Rauniot olivat muodoltaan pyöreitä (kuva 19), soikeita (kuva 20) tai vallimaisia (kuva 21). Pyöreiden raunioiden läpimitta vaihteli 1 – 2 metrin välillä, soikeiden tai vallimaisten raunioiden koko oli pääsääntöisesti noin 2 x 3 metriä. Rauniot olivat korkeudeltaan 0,3 – 1 metriä. Osa raunioista oli kasattu yhden tai useamman suuremman maakiven yhteyteen. Alueella oli myös havaittavissa pieniä irtokiviä, joita oli yksittäisinä nosteltu suurempien kivien päälle. Raunioiden sijainti veden äärellä, niiden luonne ja ympäristö (kuusimetsä) viittaavat vahvasti siihen, että kyseessä ovat kaskirauniot.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäännös, rauhoitusluokka 2.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 2, 8 ja 11

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:7-10.

Kuva 18. Pekka Sipiläinen kirjaamassa ylös havaintoja Jänniemen kaskiröykkiöalueella. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:7)

Kuva 19. Pyöreä kaskiröykkiö. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:8)

Kuva 20. Soikea kaskiröykkiö. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:9)

Kuva 21. Vallimainen kaskiröykkiö. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:10)

7. PUNAINENSUO 1

Nimi:	Punainensuo 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/ 831-414-1-131 Taipalsaari/Kilpiänsaari/ 831-416-2-8
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	työ- ja valmistupaikat/ viljelyröykkiöt
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	8
P:	6782032 - 6782126
I:	570761 - 570848
Z/m.mpy	80 - 85 m mpy
Koord.selite	Muinaisjäännösalueen äärikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411 Kattelussaari
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren Ketveleenlammen länsirannalla, Tervaniemeen johtavan tien eli Paukuntien länsipuolella olevassa metsikössä. Kohde käsittää yhteensä kahdeksan kivirauniota (rauniot A – E). Raunioalueen eteläpuolella sijaitsee uudehko omakotitalo.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Inventoinnin viimeisenä päivänä oli alkanut hiljalleen sataa lunta, mutta

havaintomahdollisuudet olivat tästä huolimatta hyvät. Päihänniementien ja Paukuntien risteyksen luoteispuolella, metsäisen mäen rinteessä (kuva 22) ja laella havaittiin yhteensä kahdeksan kiviröykkiötä (röykkiöt A – H). Rauniot oli koottu halkaisijaltaan noin 0,3 – 0,5 metriä olevista kivistä. Osa raunioista oli koottu suurempien kivien yhteyteen.

Röykkiö A (kuva 23) on muodoltaan pyöreä ja sen halkaisija on noin 2 metriä. Korkeutta rakenteella on noin 0,7 metriä. Röykkiö B (kuva 24) oli muodoltaan myös pyöreä, sen halkaisija oli noin 2,5 metriä ja korkeus 0,7 metriä. Raunion keskellä on kuopanne. Röykkiö C (kuva 25) koostui muutamien suurempien kivien yhteyteen kasatuista pienemmistä (halkaisija noin 0,3 metriä) kivistä. Röykkiö oli muodoltaan soikeahko ja sen halkaisija oli noin 3 metriä ja korkeus 0,6 metriä. Röykkiö D (kuva 26) oli muodoltaan soikeahko ja sen halkaisija oli noin 2,5 metriä ja korkeus 0,5 metriä. Röykkiö E (kuva 27) oli muodoltaan soikeahko ja sen halkaisija oli noin 3 metriä. Korkeutta rauniolla oli noin 0,7 metriä. Röykkiö F on halkaisijaltaan noin 2 metriä. Röykkiö G (kuva 28) oli kasattu suuren kiven kylkeen ja se oli osittain hajonnut paikalla suoritetun metsänraivauksen yhteydessä. Röykkiön mitat ovat noin 1,5 x 1,5 x 0,7 metriä. Röykkiö H (kuva 29) koostui suuremman kiven ympärille kasatuista pienimmistä kivistä. Röykkiön mitat ovat 1 x 1,3 x 0,4 metriä.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 2. Historiallinen, vähintään sata vuotta vanha työ- ja valmistuspaikka.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 2, 7 ja 12

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:11-18.

Kuva 22. Kaskiröykkiökohte sijaitsee metsäisessä rinteessä Paukuntien länsipuolella. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:11)

Kuva 23. Raunio A. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:12)

Kuva 24. Raunio B. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:13)

Kuva 25. Raunio C. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:14)

Kuva 26. Raunio D. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:15)

Kuva 27. Raunio E. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:16)

Kuva 28. Raunio G. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:17)

Kuva 29. Raunio H. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2011:18)

8. SURMASUO

Nimi:	Surmasuo
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/ 831-414-1-86
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	kivirakenteet/ röykkiöt
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	1
P:	6781461
I:	570898
Z/m.mpy	90 m mpy
Koord.selite	Raunion koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411 Kattelussaari
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren Surmasuon pohjoispuolella olevalla kallioalueella, kallion lähes korkeimmalla kohdalla. Paikalla on kooltaan noin 2 x 2 metriä oleva kiviraunio (kuvat 30 ja 31), jonka korkeus on noin 0,7 metriä. Raunion keskellä kasvaa mänty. Raunio on hieman hajonnut, tämä on mahdollisesti tapahtunut paikalla suoritettujen metsänraivauksen yhteydessä. Kiviraunion luonne viittaisi siihen, että kyseessä saattaa olla historialliselle ajalle ajoittuva rakenne. Rakenne ei kuitenkaan todennäköisesti ole rajamerkki, sillä sen lähellä ei sijaitse kylien tai tilojen välisiä rajalinjoja. Todennäköisesti kyseessä ovat uunin jäännökset.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta, mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat inventoinnin viimeisenä päivänä hyvät, vaikka taivaalta sateli hiljalleen lunta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Kiinteä muinaisjäänös, rauhoitusluokka 2. Todennäköisesti historiallinen, vähintään sata vuotta vanha kivirakenne.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen eli 2 metriä kohteen näkyvistä rajoista.

Kartat: Kartat 2 ja 7

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:19-20.

Kuva 30. Kivirakenne keskellä kuvaa olevan männyn kohdalla. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:19)

Kuva 31. Surmasuon kivirakenne kuvattuna lounaasta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:20)

SALPALINJAN KOHTEET

9. LAHDENPOHJA 1

Nimi:	Surmasuo
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paakkola/ 831-435-1-144
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	7
P:	6789988
I:	563939
Z/m.mpy	87,5 m mpy
Koord.selite	Itäisimmän ampumakuopan koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 11,3 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313409
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11,3 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon saarella, Työmäenniemen vievän Lahdenpohjantien eteläpuolella, pienen hiekkaharjun etelärinteellä. Paikalla on yhteensä seitsemän (A - G) maahan kaivettua ampumakuoppaa eli poteroa (kuva 32). Poterot ovat sortuneet, mutta ne erottuvat maastossa selvinä pitkänomaisina painaumuksina. Painaumukset ovat kooltaan 1,5-2 x 0,5-1,3 metriä ja niiden syvyys vaihtelee 0,3 – 0,7 metriin.

Ampumakuoppien ETRS-TM35FIN- tasokoordinaatit:

A: 6789988/563939,

B: 6789988/563952

C: 6789993/563933

D: 6789990/563927

E: 6789990/563924

F: 6789993/563918

G: 6789993/563916

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta, mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Informanttina ja oppaana kohteella toimi Ilkka Vertanen. Havaintomahdollisuudet olivat erinomaiset. Huomionarvoista on, että Lahdenpohjantien pohjoispuolella lähellä ampumakuoppia sijaitsee kaksi maahan kaivettua kuopannetta, jotka eivät ole Salpalinjan kenttälinoitteita vaan perunakuoppia (informantin tiedonanto). Perunakuoppien koordinaatit ovat 1: 6790005/563989, 2: 6790009/564020.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan kenttälinnoite.

Kartat: Kartat 1 ja 4

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:21.

Kuva 32. Poteroita Lahdenpohjantien eteläpuolella. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:21)

10. LAHDENPOHJA 2

Nimi:	Lahdenpohja 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Ahokkala/831-401-4-28
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	5
P:	6790076
I:	564424
Z/m.mpy	85 - 90 m mpy
Koord.selite	Läntisimmän parakin koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 11,3 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313409
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11,3 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon saarella, Työmäenniemen vievän Lahdenpohjantien pohjoispuolella. Paikalla on yhteensä viiden (A – E) Salpalinjan linnoitteisiin liittyvää parakkia, joista yksi esikunnan. Paikallisen informantin mukaan Suuri Jänkäsaloon tuli sotilaita vuonna 1943 Salpalinjan linnoitustöihin. Tuolloin he olivat vielä majoittuneina saaren taloihin, mutta vuonna 1944 muuttivat rakentamiinsa parakkeihin. Parakkien jäännökset ovat erittäin huonosti havaittavissa maastossa (kuva 33), eikä niitä olisi löydetty ilman informantin opastusta. Osassa rakenteita on havaittavissa vielä seinän perustuksina olleita valleja. Viiden parakin lisäksi alueella on sijainnut

parakin E itäpuolella vielä yksi parakki, mutta sen sijaintipaikkaa emme kyenneet enää löytämään.

Parakkien jäännösten sijaintitiedot ja lyhyt kuvaus:

A: 6790076/564424

- Muista erillään oleva esikuntaparakki. Jäännökset erittäin huonosti havaittavissa.

-

B: 6790047/564512

- Koko noin 7 x 8 metriä, heikosti havaittavissa.

-

C: 6790063/564583

- Koko noin 7 x 8 metriä, reunoilla heikosti erottuvat matalat maavallit.

-

D: 6790063/564583

- Koko noin 7 x 8 metriä.

-

E: 6790043/564589

- Koko noin 7 x 8 metriä, erittäin huonosti erottuva jäännös.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta, mukana tarkastuksessa olivat myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen ja paikallinen informantti ja opas Ilkka Vertanen. Havaintomahdollisuudet olivat erinomaiset.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpaliinjan kenttälinoite.

Kartat: Kartat 1 ja 4

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:22.

Kuva 33. Yksi kohteessa Lahdenpohja 2 olevista parakinpohjista (B). Pekka Sipiläinen (vas.) ja Ilkka Vertanen seisovat parakinjäännöksen länsipäädyn kulmien kohdalla. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:22)

11. VARISKALLIONNIEMI

Nimi:	Variskallionniemi
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Ahokkala/ 831-401-4-17
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6789485
I:	565267
Z/m.mpy	82,5 m mpy
Koord.selite	Rakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 11,8 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313409
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11,3 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon saarella, Työmäenniemen vevän Lahdenpohjantien pohjoispuolella. Variskallionniemellä olevan avokallion kupeessa, sen länsi/lounaissivulla. Paikalla on kallioon louhittu pieni korsu, jota on vahvistettu betonilla ja teräsrakenteilla (kuva 34). Korsun sisäosa on korkeudeltaan noin 2 metriä. Korsun pohjan ala on noin 1 x 1,5 metriä. Korsun pohjalla oli tarkastushetkellä vettä noin metrin verran, eikä korsun sisätiloja päästy tarkastamaan. Korsun oviaukolta johtaa kallioon louhittu ura, jota pitkin on kulkenut ilmeisesti puhelinkaapeli (kuva 35). Kyseessä on ilmeisesti jonkinlainen viestintäkeskus.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta, mukana tarkastuksessa olivat myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen ja paikallinen informantti ja opas Ilkka Vertanen. Havaintomahdollisuudet olivat kohtuulliset: korsun pohjalla ollut vesi vaikeutti havainnointia.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpaliinjan kenttälinoite.

Kartat: Kartat 1, 4 ja 13

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:23-24.

Kuva 34. Variskallionniemen kallioon louhittu, vedellä täyttynyt viestikeskus/korsu. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:23)

Kuva 35. Variskallionniemen korsulta lähtevä puhelinkaapelia varten kallioon louhittu ura. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:24)

12. TYÖMÄENNIEMI

Nimi:	Työmäenniemi
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Ahokkala/ 831-401-4-33 831-401-4-34
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	12
P:	6789254
I:	565642
Z/m.mpy	82,5 m mpy
Koord.selite	Pohjoisemman tykkipatterin koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313409
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11,3 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon saarella, Työmäennimen itärannan kallioilla. Paikalla on kaksi tykkiasemaa (A ja B) sekä kymmenen avonaista konekivääriasemaa/tähystysasemaa (C – L).

Tykkiasema A: 6789254/565642

- Tykkiasema (kuva 36) on louhittu rannan kallioon. Rakenne koostuu pyöreästä, avonaisesta, kallioon louhitusta tilasta, jonka halkaisija on noin 10-15 metriä ja syvyys 5 metriä. Louhoksen keskellä on jäljellä betoninen tykin pulttikehä. Louhoksen reunoille, kallion

päälle on kasattu kiviä, ja kauempaa katsottuna tykkiasema muistuttaakin suurta röykkiötä. Tykkiasemaan johtaa noin kaksi metriä leveä ja neljä metriä syvä sisäänkäynti pohjoisesta. Tykkiaseman edustalle kerrotaan uponneen proomun vuonna 1944. Osa proomun jäännöksistä on purettu ja kuljetettu pois.

Kuva 36. Tykkiasema A. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:25)

Tykkiasema B: 6789192/565634

- Tykkiasema (kuvat 37 ja 38) on louhittu rannan kallioon. Rakenne koostuu pyöreästä, avonaisesta, kallioon louhitusta tilasta, jonka halkaisija on noin 10-15 metriä ja syvyys 5 metriä. Louhoksen keskellä on jäljellä betoninen tykin pulttikehä. Louhoksen reunoille, kallion päälle on kasattu kiviä, ja kauempaa katsottuna tykkiasema muistuttaakin suurta röykkiötä. Tykkiasemaan johtaa noin kaksi metriä leveä ja neljä metriä syvä sisäänkäynti etelästä.

Kuva 37. Tykkiasemien paikat näyttivät kauempaa suurilta, matalilta röykkiöiltä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:26)

Kuva 38. Tykkiasema B. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:27)

Avonaiset konekivääriasemat/tähystysasemat:

- Rakenteet olivat kivistä puolikaaren tai ympyrän muotoon ladottuna valleja, joiden korkeus vaihteli 0,4 – 1 metriin. Rakenteiden halkaisija oli 1,5 – 5 metriä. Osa rakenteista oli rikkoutuneita, joukossa oli kuitenkin myös kohtuullisen hyvin säilyneitä kivivalleja. Osa rakenteista käsittää vain muutamia kiviä vallimaisesti aseteltuna. Jossakin tapauksissa valli on tehty suuremman siirtolohkareen yhteyteen. (kuvat 39-

Rakenne C: 6789353/565648

Rakenne D: 6789352/565660

Rakenne E: 6789336/565662

Rakenne F: 6789150/565659

Rakenne G: 6789119/565654

Rakenne H: 6789112/565638

Rakenne I: 6789106/565642

Rakenne J: 6789085/565617

Rakenne K: 6789048/565587

Rakenne L: 6789032/565562

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta, mukana tarkastuksessa olivat myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen ja paikallinen informantti ja opas Ilkka Vertanen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 1, 4 ja 13

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:25-32.

Lisätietoja: Tietoa Suuri Jänkäsaloön sijoitettujen tykkien laadusta löytyy muun muassa teoksesta Rönkkönen, T. 2006: Suomen linnoitustykistö 1940 – 1944. Sotamuseon julkaisuja 1/2006, s. 54.

Kuva 39. Avonainen konekivääriasema/ tähystysasema, joka on tehty siirtolohkareen yhteyteen. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:28)

Kuva 40. Pekka Sipiläinen ja Ilkka Vertanen seisomassa konekivääriasemassa/ tähystysasemassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:29)

Kuva 41. Osa konekivääriasemien/tähystysasemien jäännöksistä oli hyvin vaatimattomia. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:30)

Kuva 42. Työmäenniemen kohteen pohjoispään hyvin säilynyt konekivääri/tähystysasema. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:31)

Kuva 43. Kuvan 42 konekivääri/tähystysasema kuvattuna sisäpuolta. Hyvin säilyneiden kivimuurien sisäpuolella oli ampuma-aukon/tähystysaukon kohdalla puujäänteitä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:32)

13. KYPÄRNIEMI 1

Nimi:	Kypärniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paarmala/831-436-1-51
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778434
I:	569276
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan pohjoispään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12,3 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12,3 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Kypärniemessä. Eteläkaakkoon pistävän Kypärniemen kärjessä on hyvin säilynyt ja laaja-alainen kokonaisuus, johon kuuluu osin kallioon louhittuja juoksuautoja (kuva 44), tulasemia sekä kallioon louhitun korsun jäännös (kuva 45). Korsun jäännöksen koordinaatit ovat P: 6778343, I: 569228.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:33-34.

Kuva 44. Kallioon louhittua juoksuhautaa Kypärniemessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:33)

Kuva 45. Kallioon louhittu korsu Kypärniemessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:34)

14. KYPÄRNIEMI 2

Nimi:	Kypärniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paarmala/831-436-1-51
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778540
I:	569300
Z/m.mpy	77,5 m mpy
Koord.selite	Salpalinjan varustuksia käsittävän alueen keskikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12,3 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12,3 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Kypärniemessä. Eteläkaakkoon pistävän Kypärniemen itärannalla on kallioon louhittuja juoksuhautoja sekä tulasemia.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:35.

Kuva 46. Kallioon louhittua juoksuhaudaa Kypärniemessä (Kypärniemi 2). (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:35)

15. KYPÄRNIEMI 3

Nimi:	Kypärniemi 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-51
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778182
I:	569002
Z/m.mpy	77,5 - 90 m mpy
Koord.selite	Juoksuhautojen kaakkoisimman pään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12,3 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Kypärniemessä. Eteläkaakkoon pistävän Kypärniemen etelärannalla, kesähuvilan pihapiirissä ja sen pohjoispuolella on kallioon louhittuja juoksuhautoja.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Ei kuvia.

16. KYPÄRNIEMI 4

Nimi:	Kypärniemi 4
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-51
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778402
I:	569013
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Itäisemmän korsun jäännöksen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12,3 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Kypärniemessä. Alueella on mahdollisia korsun jäännöksiä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Ei kuvia.

17. KYPÄRNIEMI 5

Nimi:	Kypärniemi 5
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-51
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778483
I:	568965
Z/m.mpy	85 m mpy
Koord.selite	Kohteen keskikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Kypärniemessä. Alueella on sankassa kuusikossa yksi mahdollinen korsunpohja sekä kivistä tehtyä panssarivaunun estettä (kuva 47).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:36.

Kuva 47. Kivistä tehtyä anssarivaunun estettä kohteessa Kypärniemi 5. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:36)

18. PITKÄNIEMI 1

Nimi:	Pitkäniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paarmala/831-436-1-28
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6778960
I:	569409
Z/m.mpy	80 - 95 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan pohjoispään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Pitkäniemessä. Niemen etelä- ja itärannalla on kallioon louhittua juoksuhautaa (kuvat 48 ja 49) ja tuliasemia, korsujen sekä tähytysasemien jäännöksiä. Osa alueella olevista miehistösuojista on varsin kookkaita.

Korsu A: 6778847/569493

- Kallioon louhittu korsu, L:n muotoinen, mitat 6 x 6 m
- pohjalla vettä, kalliolouheesta tehty kumpumainen valli rannan puolelle (kuva 50)

Korsu B: 6778805/569524

- Kallioon louhittu korsu, mitat 6 x 6 m, syvyys 3 m (kuva 51).

Korsu C: 6778695/569471

- Kallioon louhittu, mitat 6 x 6 m, syvyys 5 m. Korsun vieressä, yläpuolella tähytysasema/konekivääriasema (kuva 52).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpaliinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:37-41.

Kuva 48. Juoksuhaudauskohteen pohjoisosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:37)

Kuva 49. Juoksuhaudauskohteen itäosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:39)

Kuva 50. Panoraamakuva korsunjännöksestä A. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:38)

Kuva 51. Korsunjäänös B. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:40)

Kuva 52. Korsunjäänös C, jonka yläpuolella olevalla kalliolla on tähytysaseman jäännökset. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:41)

19. PITKÄNIEMI 2

Nimi:	Pitkäniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-28
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6779083
I:	569462
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Pitkäniemessä. Niemen mantereeseen yhdistävän kannaksen itärannalla on yhden kallioon louhitun kookkaan korsun jäännökset (kuva 53) sekä juoksuhaataa.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 42.

Kuva 53. Kallioon louhitun korsun jäännös ja juoksuhaudaa kohteessa Pitkäniemi 1.(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 42)

20. PITKÄNIEMI 3

Nimi:	Pitkäniemi 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-28 831-436-1-81
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6779200
I:	569451
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kohteen keskikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Paarmalan Pitkäniemessä, niemen mantereeseen yhdistävän kannaksen pohjoisosassa, sen itärannalla. Paikalla on kivistä rakennettua panssarivaunun estettä (kuva 54).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät kevyestä lumipeitteestä huolimatta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 43.

Kuva 54. Kivistä tehtyä panssarivaunun estettä metsäisessä mäenrinteessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 43)

21. KORPILAHTI 1

Nimi:	Korpilahti 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paarmala/831-436-1-82 831-436-1-81
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6779193
I:	569647
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Korpilahti-nimisen lahden pohjoisrannalla, niemen eteläosassa. Paikalla on kalliioon louhittu korsu (kuva 55) ja juoksuhautaa. Juoksuhauta on osittain täytetty. Kohde sijaitsee kesähuvilan pihapiirissä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 44

Kuva 55. Kallioon louhitun korsun jäännökset ja juoksuhaudan kohteessa Korpilahti 1. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 44)

22. KORPILAHTI 2

Nimi:	Korpilahti 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Paarmala/831-436-1-82 831-436-1-81 831-436-1-25
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6779237
I:	569732
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kohteen pohjoisimman rakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Korpilahti-nimisen lahden pohjoisrannalla, niemen itäosassa. Paikalla on Kallioon louhittua juoksuhaudaa ja korsujen jäännöksiä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 45

Kuva 56. Korpilahti 2, juoksuhautaa kohteen eteläpäässä.(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 45)

23. KORPILAHTI 3

Nimi:	Korpilahti 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Paarmala/831-436-1-25
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6779320
I:	569713
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kohteen pohjoisimman rakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 12 km Taipalsaaren kirkosta itäkaakkoon.
Peruskartta:	313408
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 12 kilometriä itäkaakkoon Taipalsaaren kirkosta, Suur-Saimaan Haukiselän eli Päihäniemenselän lounaisrannalla, mantereella, Korpilahti-nimisen lahden pohjoisrannalla, niemen itäosassa. Paikalla on Kallioon louhittua juoksuhaudaa (kuva 57) ja korsujen jäännöksiä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 1.12.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 5

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:46

Kuva 57. Juoksuhaudauskohteen Korpilahti 3 pohjoispäässä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:46)

24. LAITNIEMI 1

Nimi:	Laitniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-159 831-414-2-125 831-414-2-95 831-414-2-74 831-414-2-157 831-414-2-152
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset, asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	3
P:	6779858
I:	570382
Z/m.mpy	80 – 85 m mpy
Koord.selite	Korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 13,3 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 13,3 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevan Laitniemen kärjessä. Kapean, etelään työntyvän niemen kärjessä on kesäasutusta. Niemen kärjessä on ollut Salpalinjan kenttälinnoitteita, jotka ovat ilmeisesti suurelta osin tuhoutuneet. Paikalla on puoliksi säilynyt korsunjäännös (kuva 58) sekä todennäköinen tähystysasema.

Laitniemi on myös historiallinen asuinpaikka, joka esiintyy jo aluetta kuvaavassa 1700-luvun kartassa (kuva). Inventoinnin yhteydessä ei havaittu maanpäälisiä, historialliseen asuinpaikkaa liittyviä rakenteita. Asuinpaikka on edelleen asuttu ja maankäyttö sen alueella on ollut verrattain voimakasta.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite ja yhä asuttu historiallinen asuinpaikka.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 47

Kuva 58. Korsun jäännös kohteessa Laitniemi 1. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 47)

Kuva 59. Vuodelta 1776 olevaan karttaan on merkitty Laitniemeen asutusta. (Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

25. LAITNIEMI 2

Nimi:	Laitniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-159 831-414-2-97
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780028
I:	570342
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan itäpään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 13,3 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 13,3 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevassa Laitniemessä. Niemen kärjessä olevan kallion pohjoispuolella sijaitsee pieni pätkä juoksuhaudaa.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Ei kuvia.

26. LAITNIEMI 3

Nimi:	Laitniemi 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-151
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780329
I:	570278
Z/m.mpy	90 - 95 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan itäpään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 13,3 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 13,3 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevassa Laitniemessä, niemen länsiosassa. Alueella sijaitsee moreenimaahan kaivettua juoksuhaudaa sekä siitä erillään olevan korsun jäännös.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Ei kuvia.

27. REKINIEMI 1

Nimi:	Rekiniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-3-70
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780345
I:	570906
Z/m.mpy	77,5 - 80 m mpy
Koord.selite	Korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,1 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,1 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevan Rekiniemen kärjessä. Etelälounaaseen työntyvän niemen kärjessä on juoksuhaudaus sekä suuren korsun jäännökset (kuva 60).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:48.

Kuva 60. Korsun jäännökset kohteessa Rekiniemi 1.(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:48)

28. REKINIEMI 2

Nimi:	Rekiniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-3-54
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780383
I:	571054
Z/m.mpy	80 m mpy

Koord.selite	Tuliaseman koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,2 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,2 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevan Rekiniemen itäpuolella. Kohteessa on juoksuhautaa ja korsun sekä tuliaseman jäännökset (kuva 61).

Tuliasema: 6780383/571054

Korsu: 6780406/571051

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 49

Kuva 61. Rekiniemi 2:n kohde sijaitsee kahden huvilan välimaastossa olevalla kumpareella. Kuvassa takana vasemmalla tuliasema, keskellä korsu. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 49)

29. KEKOKIVI 1

Nimi:	Kekokivi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-3-70 831-414-3-18 831-414-3-68
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780625
I:	571464
Z/m.mpy	80 - 85 m mpy
Koord.selite	Tien vieressä olevan pohjoisimman korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,6 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,6 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevan Uittoniemen kaakkoiskärjessä. Paikalla on juoksuhautoja ja korsujen jäännöksiä (kuva 62), joista osa on huvila-asutuksen tuhoamia. Parhaiten säilyneitä Salpalinjan linnoitusten jäännökset ovat tien ja huvila-asutuksen välissä. Uittoniementien varressa on lisäksi erillisiä korsujen jäännöksiä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 50

Kuva 62. Kekokivi 1, korsun jäännös. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 50)

30. KEKOKIVI 2

Nimi:	Kekokivi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Kattelussaari/831-414-3-68
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6780674
I:	571615
Z/m.mpy	77,5 - 80 m mpy
Koord.selite	Kaakkoisimman tuliaseman koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,6 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,6 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa sijaitsevan Uittoniemen itäosassa, Marslahden etelärannalla. Paikalla on yksittäisten ampumakuoppien eli poteroiden ja tuliasemien (kuva 63) jäännöksiä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 30.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 6

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 51

Kuva 63. Kohde Kekokivi 2, tähystys- tai tuliasema niemen kärjessä.
Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen
inventointi 2012: 51

31. MUSTAMÄKI 1

Nimi:	Mustamäki 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kilpiänsaari/831-416-1-95 831-416-1-38 831-416-1-107 831-416-1-101 831-416-1-81
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	38
P:	6781941
I:	571574
Z/m.mpy	80 - 95 m mpy
Koord.selite	Luoteisimman poteron koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,2 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,2 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Kylänlahden koillisrannalla olevalla Mustamäellä, mäen rinteessä ja sen päällä. Mäen rinteessä on kolmisenkymmentä hiekkamaahan kaivettua ampumakuoppaa eli poteroa (kuvat 64 – 66) sekä muutamia epämääräisempiä kaivantoja (kuva 67). Poteroita on myös muutamia mäen päällä. Kauempana mäen päällä koillisessa on lisäksi kuusi hiekkamaahan kaivettua korsun jäännöstä (kuva 68).

Poteroiden sijainti:

571574/6781941
571578/6781927
571592/6781928
571576/6781919
571588/6781898
571593/6781868
571612/6781880
571630/6781893
571613/6781869
571609/6781846
571635/6781853
571641/6781847
571621/6781830
571645/6781832
571673/6781865
571700/6781866
571678/6781835
571690/6781819
571687/6781813
571726/6781829
571756/6781805
571770/6781805
571783/6781799
571786/6781792
571781/6781789
571801/6781816
571810/6781811
571826/6781818
571827/6781821
571848/6781846
571857/6781861
571851/6781871

Korsunjäännösten sijainti:

571832/6781900
571832/6781905
571825/6781905
571808/6781914
571816/6781950
571819/6781958

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 25. ja 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havainnointimahdollisuudet olivat hyvät lukuun ottamatta mäen lakea, jossa nuori, sankka männikkö häikäsi havainnointia.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2, 7 ja 14

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 52-56

Kuva 64. Selkeäpiirteinen potero lähellä Päihänniementietä (tie kuvassa taustalla). (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 52)

Kuva 65. Heikosti erottuva potero mäenrinteessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 53)

Kuva 66. Mäen laella metsäautotien varressa oleva potero. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 55)

Kuva 67. Mäenrinteessä oli myös yksittäisiä suurempia kaivantoja, joiden liittymisestä Salpalinjan linnoitukseen ei ole varmuutta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 54)

Kuva 68. Korsunjäänös mäen laella, polun luoteispuolella. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 56)

32. MUSTAMÄKI 2

Nimi:	Mustamäki 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kilpiänsaari/831-416-1-107
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	4
P:	6781661
I:	571899
Z/m.mpy	90 - 100 m mpy
Koord.selite	Valli A:n koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,3 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,3 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Kylänlahden koillisrannalla olevalla Mustamäellä, mäen etelään pistävän niemekkeen korkeimmalla kohdalla. Paikalla on Salpalinjan linnoitteita: kolme maan ja kivensekaista suurta vallia (A – C), neliskulmainen mahdollisen korsun jäännös (D) sekä sen edustalla ja eteläpuolella sijaitseva mahdollinen tähystysasema (E).

Valli A: 6781661/571899

- Vallin pituus on 10 metriä ja leveys 4 metriä. Korkeutta kiven maansekaisella vallilla on noin 1,5 metriä (kuva 69).

Valli B: 6781663/571873

- Vallin pituus on 5 metriä ja leveys 4 metriä. Korkeutta vallilla on 1,5 metriä.

Valli C: 6781633/571900

- Vallin pituus on 15 metriä ja leveys 6 metriä. Sen korkeus on 1,5 metriä (kuva 70).

Korsunjäännös D:

- Muodoltaan nelikulmainen, maan- ja kivensekaisten vallien ympäröimä painauma, jonka mitat ovat 3 x 3 metriä (kuva 71).
- Kyseessä saattaa olla tulenjohtokorsun jäännös tai tuliasema.

Mahdollinen tähystysasema (E): 6781591/571910

- Suurehko maahan kaivettu kuopanne, mahdollisen tähystysaseman jäännös (kuva 72).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 25. ja 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havainnointimahdollisuudet olivat hyvät lukuun ottamatta mahdollista tulenjohtokorsua, jonka päällä kasvoi tiheähköä nuorta männikköä.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 7

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 53-60

Kuva 69. Valli A. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 58)

Kuva 70. Valli C. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 59)

Kuva 71. Panoraamakuvaa korsunjäännöksestä (D). (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 59)

Kuva 72. Mahdollinen tähytysasema E. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 60)

33. JÄNNIEMI 1

Nimi:	Jänniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781247
I:	572326
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kohteen keskikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,7 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,7 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen lounaisrannalla. Kallion juurella on juoksuhaudaus, joka ilmeisesti on osin tuhoutunut paikalla olevan kesähuvilan pihapiirin alueelta.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia.

34. JÄNNIEMI 2

Nimi:	Jänniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781201
I:	572415
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kohteen keskikoordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,7 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,7 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen eteläkärjessä. Paikalla on moreenimaahan kaivettua juoksuhaudaa (kuva 73), joka on melko hyvin säilynyt.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 61

Kuva 73. Juoksuhaudauskohteessa Jänniemi 2. (Taipalsaari, Kattelussaaren –
Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 61)

35. JÄNNIEMI 3

Nimi:	Jänniemi 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781330
I:	572419
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan eteläpään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,7 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,7 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen itärannalla. Paikalla on moreenimaahan kaivettua juoksuhaudaa, joka on melko hyvin säilynyt (kuva 74).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 62

Kuva 74. Moreenimaahan kaivettua Juoksuhaudaa kohteessa Jänniemi 3.
(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 62)

36. JÄNNIEMI 4

Nimi:	Jänniemi 4
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781574
I:	572326
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan eteläpään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 15,7 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

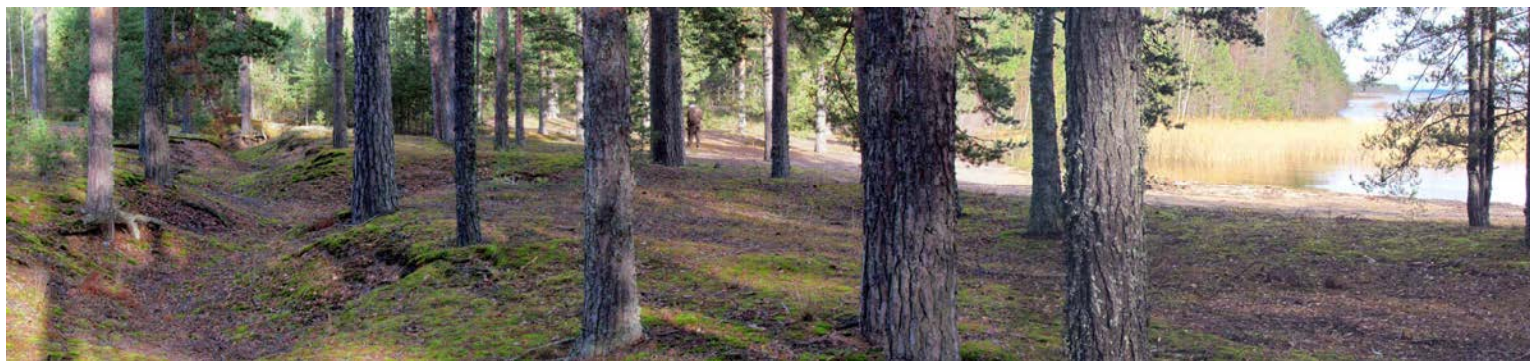
Kohde sijaitsee noin 15,7 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen mantereeseen yhdistävän kannaksen kaakkoisrannalla. Paikalla on hiekkamaahan kaivettua juoksuhaudaa (kuva 75), joka on melko hyvin säilynyt. Juoksuhaudan kaakkoispuolella on hieno hiekkaranta.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Myös Kirsi Luoto tarkasti kohteen 26.10.2012. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:63

Kuva 75. Hiekkamaahan kaivetut juoksuhaudat ja sen kaakkoispuolella oleva hiekkaranta kohteella Jänniemi 4. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:63)

37. KULJU 1

Nimi:	Kulju 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781755
I:	572654
Z/m.mpy	77,5 - 80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan pohjoispään koordinaatit.

Etäisyystieto	Noin 15,9 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 15,9 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen koillispuolella, rannalla. Rannalla on juoksuhaudaa, joka on osittain tuhoutunut paikalla sijaitsevan uudehkon kesähuvilan rakennustöiden yhteydessä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia.

38. KULJU 2

Nimi:	Kulju 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781841
I:	572793
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan lounaispään koordinaatit.

Etäisyystieto	Noin 16 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 16 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa sijaitsevan Jänniemen koillispuolella, rannalla. Rannan jyrkähkössä rinteessä on juoksuhaudaus, ja kohteen koillispäässä muutama erillinen ampumakuoppa eli potero. Poterot ovat kooltaan noin 1 x 1 metriä.

Potero A: 6781923/572907

Potero B: 6781917/572901

Potero C: 6781913/572895

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia.

39. KULJU 3

Nimi:	Kulju 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-18
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota

Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6781930
I:	572641
Z/m.mpy	100 m mpy
Koord.selite	Korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 16 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 16 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa, Jänniemeen johtavantie ja Päihänniementien risteuksen kaakkoispuolella noin 120 metriä risteyksestä. Paikalla on kookkaan, L-mallisen korsun jäännökset, jonka pohjamitta on 5 x 5 metriä ja syvyys 2 metriä. Maahan kaivettua korsunjäännöstä ympäröi korkeudeltaan 1 metriä oleva maavalli.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat kohtalaiset.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia

40. KATTELUSSAARI ITÄRANTA

Nimi:	Kattelussaari itäranta
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-3-70
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782269
I:	573256
Z/m.mpy	80 - 90 m mpy
Koord.selite	Poteroista eteläisimmän koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 16,6 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 16,6 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa, Jännientien kaakkoispuolella, rannalla. Rannalla on maahan kaivettuja erillisiä ampumakuoppia eli poteroita ja ampumahauta.

Ampumahauta A: 6782399/573311

- L:n muotoinen ampumahauta, mitat 2 x 2 0,5 m

Potero B: 6782316/573271

- Mitat 2 x 2 x 0,5 m

Potero C: 6784269/573256

- Mitat 2 x 1,5 x 0,5 m. Pitkät sivut ovat rannan suuntaiset.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia.

41. SATAMAHIEKKA 1

Nimi:	Satamahiekka 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-3-70 831-414-3-19
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782562
I:	573345
Z/m.mpy	80 - 90 m mpy
Koord.selite	Pohjoisemman korsun (A) koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 16,8 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 16,8 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa, Päihänniementien ja rannan välissä. Alueella on kahden maahan kaivetun korsun jäännökset, taisteluhautaa ja ylös rinnettä johtava yhdyshauta.

Korsu A: 6782562/573345

- juoksuhauta johtaa kohti etelää korsulta

Korsu B: 6782539/573334

- Juoksuhaudan eteläpäässä sijaitseva suuri korsu. Mitat 5 x 5 x 3 metriä. Pohjalla jäljellä hirsirakenteita.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Ei kuvia.

42. SATAMAHIEKKA 2

Nimi:	Satamahiekka 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-9-19
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782740
I:	573629
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Pohjoisemman korsun koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 17 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 17 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa, Päihäniemen etelärannalla, hiekkarannan ja Päihänniementien väliin jäävässä metsikössä. Paikalla on maahan kaivettua juoksuhaudaa (kuva 76) sekä kaksi suurehkoa korsunjäännöstä (kuvat 77 ja 78).

Korsu A: 6782721/573760

- Mitat 5 x 5 x 3 metriä. Rannan puolella valli.

Korsu B: 6782740/573629

- Miehistökorso, mitat 5 x 5 x 3 metriä.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 64-66.

Kuva 76. Hiekkamaahan kaivettua juoksuhautaa kohteessa Satamahiekka 2. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 65)

Kuva 77. Korsunjäänös A kohteessa Satamahiekka 2. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 64)

Kuva 78. Korsunjäänös B kuvassa keskellä alarinteessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 66)

43. PÄIHÄNIEMI 1

Nimi:	Päihäniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/ Kattelussaari/831-414-9-19
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782626
I:	574297
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Itäisimmän korsun (C) koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 17,7 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 17,7 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa, Päihäniemen etelärannalla, hiekkarannan koillispuolella. Alueella on kolme korsunjäännöstä (A – C).

Korsunjäännös A: 6782732/573974

- Mitat 5 x 5 x 3 metriä (kuva 79).

Korsunjäännös B: 6782670/574112

- Mitat 2 x 2 x 1 metriä.

Korsunjäännös C: 6782626/574297

- Rantavallin päällä, mitat 3 x 3 x 1,5 metriä (kuva 80).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 9

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 67-68

Kuva 79. Korsunjäännös A. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 67)

Kuva 80. Korsunjäännös C. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 68)

44. PÄIHÄNIEMI 2

Nimi:	Päihäniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-9-19
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782604
I:	574626
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan koillispään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 18 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 18 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa, Päihäniemen eteläosassa sijaitsevalla Pöydänpäänniemellä, rannassa. Rannan tuntumassa kulkee rannan suuntainen juoksuhauda. Kohdassa P: 6782515, I: 574511 on juoksuhaudan yhteydessä rannan puolella maavalli.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 8

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:69

Kuva 81. Panoraamakuva rannansuuntaisista juoksuhaudoista. Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012:69

45. PÄIHÄNIEMI 3

Nimi:	Päihäniemi 3
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-9-19 831-414-2-1
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6782228
I:	574990
Z/m.mpy	80 – 90 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan pohjoispään koordinaatit.

Etäisyystieto	Noin 18,4 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 18,4 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa sijaitsevan Päihäniemen itärannalla. Paikalla on maahan kaivettua juoksuhaudaa (kuvat 82 - 84) ja korsujen jäännöksiä. Ylempänä rinteessä on erillisen tähystysaseman jäännökset. Aivan niemen itäkärjessä on ennallistettu korsu.

Korsu A: 6783039/575048

- Rekonstruoitu korsu, joka on kaivettu rantavalliin. Sisärakenteet metallipeltiä (kuva 85).

Korsu B: 6783050/575022

- Mitat 5 x 5 metriä, syvyys 2,5 metriä (kuva 86).

Tähystysasema C: 6782909/574848

- Ylempänä rinteessä sijaitseva tähystysasema.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 9

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 70 – 76.

Kuva 82. Päihäniemi 3, juoksuhaudan kohteen pohjoisosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 70)

Kuva 83. Päihäniemi 3, juoksuhaudan kohteen eteläosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 75)

Kuva 84. Juoksuhaudataa kohteen eteläosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 76)

Kuva 85. Rekonstruoidun korsun A sisäänkäynti juoksuhaudan vallissa (kuvassa oikealla) on suljettu vanerisella luukulla. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 71)

Kuva 86. Rekonstruoitdun korsun A sisäänkäynti. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 72)

Kuva 87. Rekonstruoitu korsu A sisältä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 73)

Kuva 88. Korsu B kohteessa Päihäniemi 3. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 74)

46. KUMMELNIEMI 1

Nimi:	Kummelniemi 1
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-1
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6783227
I:	574904
Z/m.mpy	85 – 90 m mpy
Koord.selite	Pohjoisemman korsun (A) koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 18,4 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 18,4 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa sijaitsevan Päihäniemen itärannalla. Paikalla on juoksuhaudaus (kuva 89) ja kaksi korsun jäännöstä (A – B).

Korsu A: 6783227/574904

- Mitat 2 x 3 metriä

Korsu B: 6783198/574924

- Mitat 6 x 6 metriä, syvyys 3 metriä (kuva 90).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 9

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 77-78

Kuva 89. Kummelniemi 1, panoraamakuva juoksuhaudasta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 77)

Kuva 90. Korsunjäännös Kummelniemi 1:ssä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 78)

47. KUMMELNIEMI 2

Nimi:	Kummelniemi 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-1
Laji:	historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde
Ajoitus:	historiallinen, II maailmansota
Muinaisj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	-
P:	6783543
I:	574774
Z/m.mpy	85 m mpy
Koord.selite	Juoksuhaudan N-päässä sijaitsevan tuliaseman koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 18,4 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 18,4 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren itäosassa sijaitsevan Päihäniemen Kummelniemi-nimisessä pohjoiseen suuntautuvassa niemessä. Paikalla on rantaviivan suuntaista maahan kaivettua juoksuhaudaa (kuvat 92 - 94), jonka pohjoispäässä on ampumahauta. Rannansuuntaista juoksuhaudaa on neljässä eri kohtaa. Kohteen eteläosassa sijaitsee pienen korsun jäännös.

Tuliasema kohteen pohjoispäässä: 6783543/574774

Juoksuhaudan eteläpäätty: 6783344/574856

Kohteen eteläpäädyssä sijaitseva korsunjäännös: 6783295/574833

- Mitat: 3 x 2 metriä, suuaukko lännen puolella.
- Korsunjäännöksen yhteydessä on noin neljän metrin pituinen juoksuhaudanpätkä (kuva 91).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 29.11.2012 Kalle Luodon toimesta. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Historiallisesti arvokas kulttuuriperintökohde. II maailmansodan aikaisen Salpalinjan linnoite.

Kartat: Kartat 2 ja 9

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 79 – 82

Kuva 91. Korsunjäännös ja juoksuhaudaa kohteen eteläpäässä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 79)

Kuva 92. Juoksuhaudauskohteen eteläosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 80)

Kuva 93. Juoksuhaudauskohteen keskiosassa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 81)

Kuva 94. Juoksuhaudaus/ampumahaudaus kohteen pohjoispäässä.
(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012: 82)

MUUT KOHTEET

48. KILPIÄNSAARI (KILPIÄNSAARI) KETVELE

Nimi:	Kilpiänsaari (Kilpiänsaari) Ketvele
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kilpiänsaari/831-416-1-88
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	2
P:	6781630
I:	571280
Z/m.mpy	77,5 m mpy
Koord.selite	Tilan päärakennuksen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,3 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,3 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa, Ketveleenlammen ja Kylälahden jäävän muinaisen salmen länsirannalla. Historiallinen asuinpaikka esiintyy jo vuoden 1776 Taipalsaaren tukkimetsiä kuvaavassa kartassa (kuva 95). Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoitu kylätontti sijaitsee matalalla kumpareella Ketveleen tilakeskuksen alueella (kuva 96). Tilakeskus (kuva 97) on yhä asuttu.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Ketveleen tilan päärakennus on arviolta 1800-luvun lopulta /1900-luvun alusta. Ulkorakennukset lienevät tätä nuorempia. 1800-luvun puolelta olevan isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoidulla kylätontilla ei havaittu merkkejä maan päällisistä historialliseen asuinpaikkaan liittyvistä rakenteista. Kylätontin toinen osa sijoittuu nykyisen päärakennuksen luoteispuolella olevalle entiselle pellolle, jolle on nyt istutettu koivuja. Alueella ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Yhä asuttu, historialliselle ajalla ajoittuva asuinpaikka, jonka tarkka ikä ei ole tiedossa. Nykyään koivuja kasvavalla pellolla sijaitsevan autoituneen kylätontin osan luokittelumiseksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi ei ole riittäviä perusteluja, sillä asemointi on jouduttu tekemään verrattain nuoren karttamateriaalin (1800-luku) perusteella eikä myöskään maastotarkastuksessa havaittu mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kartat: Kartat 2 ja 7

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 83 - 84

Kuva 95. Kattelussaaren keskiosan historiallista asutusta kuvattuna vuodelt 1776 olevassa Taipalsaaren tukkimetriä kuvaavassa kartassa. Ketveleen historiallinen asuinpaikka kuvassa oikealla oleva punainen, ristipäinen pallo. (Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

Kuva 96. Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoidut Ketveleen keskiosan historialliset kylätontit merkitty kartalle punaisella rajauksella. Ketveleen kaksi tonttia kuvassa oikealla Kylälahden rannassa.

Kuva 97. Ketveleen tilakeskus pohjoisesta. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 83)

Kuva 98. Ketveleen isojakokartan mukaan asemoidulla toisella tontilla kasvoi istutettua koivikkoa. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 84)

49. KATTELUSSAARI (KATTELUSSAARI) HULKKONEN

Nimi:	Kattelussaari (Kattelussaari) Hulkkonen
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-1-14
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1

P:	6782079
I:	571040
Z/m.mpy	85 m mpy
Koord.selite	Tilan päärakennuksen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren keskiosassa, etelään johtavan Uittoniementien molemmin puolin noin 300 metriä etelään Päihänniementien ja Uittoniementien risteyksestä. Historiallinen asuinpaikka esiintyy jo vuoden 1776 Taipalsaaren tukkimetsiä kuvaavassa kartassa (kuva 99). Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoitu kylätontti sijaitsee yhä asutun Hulkosen tilakeskuksen alueella (kuvat 100 ja 101).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Tilakeskuksen päärakennus on arviolta 1950-luvulta, ulkorakennuksen suurin piirtein samalta ajalta kenties hieman vanhempia. Tarkastuksen yhteydessä jututettiin tilan omistajaa, joka kertoi havainneensa alueella tummaa tulikukkaa sekä hullukaalia. Tilan pellosto on myös löydetty 1700 - 1800-luvuille ajoittuvia kolikoita, mm. Nikolai I:n aikainen kopeekka vuodelta 1798 (kuva 102). Tarkastuksen yhteydessä alueella ei havaittu maanpäällisiä historialliseen asuinpaikkaan liittyviä rakenteita tai muita merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Yhä asuttu, historialliselle ajalla ajoittuva asuinpaikka, jonka tarkka ikä ei ole tiedossa.

Kartat: Kartat 2 ja 7

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 85 - 86

Kuva 99. Kattelussaaren keskiosan historiallista asutusta kuvattuna vuodelt 1776 olevassa Taipalsaaren tukkimetriä kuvaavassa kartassa. Hulkkosen historiallinen asuinpaikka kuvassa vasemmalla oleva punainen, ristipäinen pallo. (Lapsee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

Kuva 100. Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoidut Ketveleen keskiosan historialliset kylätontit merkitty kartalle punaisella rajauksella. Hulkkosen kylätontti kuvassa vasemmalla.

Kuva 101. Kattelussaari (Kattelussaari) Hulkkonen. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 85)

Kuva 102. Tilalta löydettyjä vanhoja kolikoita, Nikolai I:n aikainen kopeekka alhaalla oikealla. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 85)

50. KATTELUSSAARI (KATTELUSSAARI) NUUTILANMÄKI

Nimi:	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-2-164 831-414-5-1 831-414-2-18 831-414-3-70
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6780645
I:	571203
Z/m.mpy	85 m mpy
Koord.selite	Rakenteen A koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14,2 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	Appelgren 1896 tarkastus ja kaivaus Miettinen 1975 inventointi Kirkinen 1992 inventointi
Aiemmat löydöt:	KM 3096 KM 1889 (mahdollisesti)
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14,2 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren eteläosassa, Uittoniementien eteläpäässä. Maasto alueella laskee kohti etelää ja kaakkoa. Historiallinen asuinpaikka esiintyy jo vuoden 1776 Taipalsaaren tukkimetsiä kuvaavassa kartassa (kuva 103).

Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoitu kylätontti sijaitsee osin yhä asuttujen Nuutilanmäen ja Raution tilakeskusten alueella (kuva 104). Osa isojakokartan mukaisesta kylätontista sijaitsee nykyään autioituneella tontinosalla, yhä asuttujen tilakeskusten eteläpuolella olevassa metsikössä (kuva 105). Metsässä havaittiin useita kivisiä rakenteiden jäännöksiä (A – G), jotka eivät kuitenkaan ilmeisesti ole iältään sataa vuotta vanhempia. Ylempänä rinteessä, tilakeskuksen länsipuolella oli myös kolme peltorauniota (H - J). Isojakokartan mukaisesti asemoidun kylätontin itäosa etelään johtavan metsäautotien itäpuolella sijaitsee alueella, jossa on suoritettu voimakasta metsäraivausta (kuva 106). Alueella sijainnut tontinosa on todennäköisesti kokonaan tuhoutunut.

Kohdetta on käsitelty Tuija Kirkisen inventoinnissa (1992, s. 23) rautakautisena löytöpaikkana. Taipalsaaresta on 1800-luvun lopulla toimitettu Kansallismuseon kokoelmiin kaksi enkolpiorannerengasta. Näistä KM 1889 kerrotaan löytyneen ”Sikosalon talon pellosta Kattelussaaren kylästä” vuonna 1878 ja KM 3096 vuonna 1895 ”Sikosalon saaresta, Knuutilan tilalta peltoa kynteässä riihen nurkan takaa” samasta paikasta kuin Km 1889. Hjalmar Appelgren tarkasti löytöpaikan vuonna 1896 ja kaivoi samalla yhden peltoraunioksi osoittautuneen rökkiön. Appelgrenin mukaan löydöt ovat Kattelussaaren kylän Sikosalon palstan pellolta. Hän ei kuitenkaan määrittele tarkemmin palstan sijaintia. Sikosalo on saari noin 1,5 km Kattelussaaren eteläpuolella.

Tutkija Timo Miettinen kiinnitti huomiota Taipalsaaren inventoinnissaan (1975) rannerenkaiden paikalistamisen ongelmaan ja epäili, etteivät esineet olisikaan löytyneet Sikosalon saaresta. Arkeologi Tuija Kirkinen päätyi samaan loppupäätelmään inventoidessaan Taipalsaaren rautakautisia kohteita vuonna 1992. Hän päätyi esittämään, että enkolpiorannerenkaat olisi löydetty Knuutiloiden omistamalta Riihimäen eli Nuutilanmäen tilalta Kattelussaaren eteläosasta ja että niiden mahdollinen löytöpaikka sijaitisi tilan vanhan riihen läheisyydessä.

Rakenne A: 6780645/571203

- Kiviraunio, mitat 2 x 3 metriä, korkeus noin 1 metri. Todennäköisesti informantin mukaan paikalla sijainneen riihen kiukaan jäännös. (kuva 107)

Rakenne B: 6780638/571196

- mahdollinen rakennuksen perustus. Mitat 2,5 x 1,5 metriä, korkeus 0,8 metriä. (kuva 108)

Rakenne C: 6780621/571196

- resentin oloinen raivausrökkiö

Rakenne D: 6780650/571265

- Rakennuksen perustukset. Mitat 3,5 x 5 metriä. Todennäköisesti alueella 1900-luvun alkupuoliskolla sijainneen ladon jäännös. (kuva 109)

Rakenne E: 6780620/571300

- suurehkoista kivistä koottu, resentiltä vaikuttava raivausröykkiö. Koko 35 x 7 metriä. (kuva 110)

Rakenne F: 6780630/571297

- suurehkoista kivistä koottu, resentiltä vaikuttava raivausröykkiö. Koko 3 x 4 metriä.

Rakenne G: 6780619/571297

- Kiviraunio, kiviä hajallaan myös ympäristössä. Mitat 3 x 2,5 metriä. Mahdollisesti alueella sijainneen aitan jäännös. (kuva 111)

Rakenne H: 6780755/571259

- kiviraunio, mitat 2 x 1 x 0,4 metriä. Todennäköisesti peltoraunio. (kuva 112)

Rakenne I: 6780750/571255

- Kiviraunio, halkaisija 1,3 metriä. Todennäköisesti peltoraunio. (kuva 113)

Rakenne J: 6780752/571268

- Kiviraunio, koko 1 x 1,3 x 0,4 metriä. Todennäköisesti peltoraunio. (kuva 114)

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Nuutilanmäen ja Rautian tilojen rakennuskanta on verrattain nuorta, tosin Nuutilanmäen pihapiirissä on myös arviolta vähintään satavuotias hirsiaitta. Päärakennusten lisäksi alueella sijaitsee useita ulkorakennuksia. Tarkastuksessa isojakokartan mukaan asemoidun kylätontin eteläosasta löydettiin seitsemän kivirakennetta (A – G), jotka ovat todennäköisesti nuoria. Paikallisen informantin, Nuutilanmäen isännän, mukaan paikalla sijaitsi rakennuksia vielä hänen lapsuudessaan. Rauniot ovat näiden rakennusten (mm. aitan, ladon ja riihen) jäännöksiä. Lisäksi ylempää rinteestä löydettiin kiviraunioita (H - J), jotka tulkittiin peltoraunioiksi.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Yhä asuttu, historialliselle ajalla ajoittuva asuinpaikka, jonka tarkka ikä ei ole tiedossa. Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan asemoidun kylätontin nykyään autioituneella osalla sijaitsevat rakenteet liittyvät alueen 1900-luvun

alkupuolen rakennuskantaan, eivätkä näin ollen täytä kiinteän muinaisjäännöksen tunnusmerkkejä.

Kartat: Kartat 2, 6 ja 15

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 87 - 96

Kuva 103. Nuutilanmäen historiallinen asuinpaikka on merkitty punaisella ristipäisellä pallolla vuoden 1776 karttaan. (Lappee, Taipalsaari ja Lemi: kartta tukkimetsistä, ven., VKKA, IX 17b:1 la.* 411/- - , vuodelta 1776)

Kuva 104. Isojakokartan (Lindberg 1832, 34, 38) mukaan aseoitu Nuutilanmäen historiallinen asuinpaikka merkitty kartalle punaisella rajauksella.

Kuva 105. Rakenteet A – G sijaitsevat tilakeskusten eteläpuolella olevassa, nuorta mäntyä kasvavassa metsikössä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 87)

Kuva 106. Kylätontin itäosa on tuhoutunut metsänraivauksen yhteydessä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 93)

Kuva 107. Rakenne A oli erittäin huonosti havaittavissa runsaan aluskasvillisuuden keskeltä. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 88)

Kuva 108. Rakenne B. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 89)

Kuva 109. Rakenne D. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 90)

Kuva 110. Rakenne E. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 91)

Kuva 111. Rakenne G. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 91)

Kuva 112. Rakenne H. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 94)

Kuva 113. Rakenne I. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 95)

Kuva 114. Rakenne J. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 96)

51. PUNAINENSUO 2

Nimi:	Punainensuo 2
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Kattelussaari/831-414-1-131
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	kivirakenteet/rajamerkit
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6782099
I:	570710
Z/m.mpy	80 m mpy
Koord.selite	Kivirakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 14 km Taipalsaaren kirkosta itään.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 14 kilometriä itään Taipalsaaren kirkosta, Kattelussaaren länsiosassa, Päihänniementien pohjoispuolella, noin 200 metriä länsiluoteeseen Päihänniementien ja Paukuntien risteyksestä. Paikalla on kooltaan 2 x 2 x 1 metrin kokoinen pyöreähkö kiviraunio (kuva 115). Raunion kivet ovat halkaisijaltaan noin 0,3 metriä. Kyseessä on todennäköisesti rajamerkki, sillä sen lähellä kulkee Kattelussaaren ja Kilpiänsaaren kylien välinen raja (kuva 116). Raja on myös yhä käytössä oleva tilanraja.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 26.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen.

Havaintomahdollisuudet olivat hyvät huolimatta inventoinnin viimeisenä päivänä alkaneesta kevyestä lumisateesta.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Yhä käytössä oleva tilanrajamerkki.

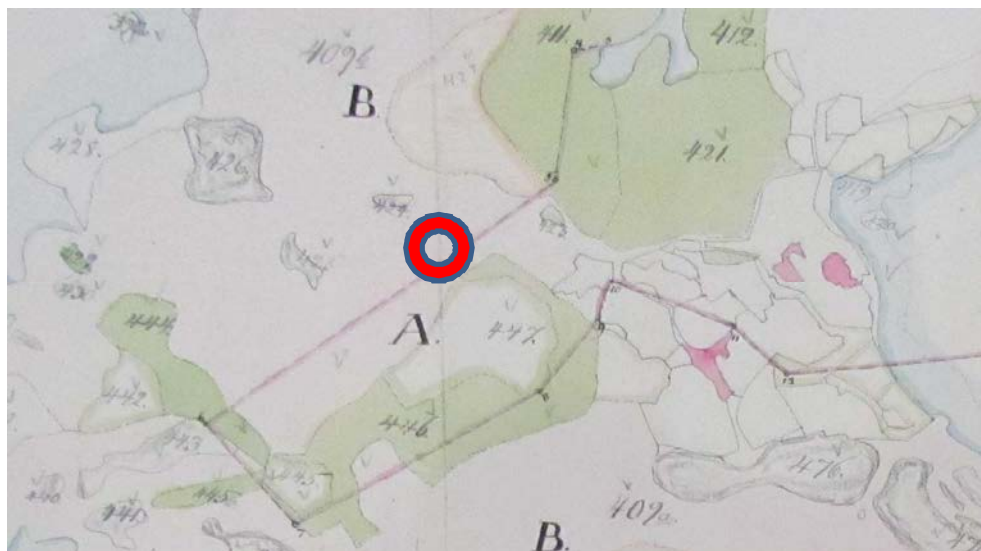
Kartat: Kartat 2, 7 ja 12

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 97

Kuva 115. Yhä käytössä oleva tilanrajamerkki kohteessa Punainensuo 2. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 97)

Kuva 116. Rajamerkin suurpiirteinen sijainti merkitty isojakokartalle (Lindberg 1832, 34, 38) punaisella ympyrällä.

52. MARJANIEMI

Nimi:	Marjaniemi
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Saikkola/831-442-2-19 831-442-2-148
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	kivirakenteet/kiviaidat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6791063
I:	560708
Z/m.mpy	77,5 m mpy
Koord.selite	Kivirakenteen koillispään koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 10,5 km Taipalsaaren kirkosta pohjoiskoilliseen.
Peruskartta:	313411

Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 10,5 kilometriä pohjoiskoilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon saaren pohjoisosassa, 150 metriä luoteeseen Marjaniemen tilan päärakennuksesta, 40 metriä rannasta. Paikalla on Rantaan vievän tien pohjoispuolella pituudeltaan 17 metriä ja leveydeltään 1 metrin oleva kiviaita (kuva 117). Kiviaidan korkeus on 0,4 metriä. Kivet aidassa ovat halkaisijaltaan 0,2-0,4 metriä. Kyseessä on todennäköisesti tilanrajamerkki: aidan suuntaisesti ja kohdalla kulkee nykyinenkin Marjaniemen ja Koivurannan tilojen välinen raja.

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 23.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Nuorehko, todennäköisesti Marjaniemen ja Koivurannan tilojen väliseen rajaan liittyvä rajamerkki.

Kartat: Kartat 2 ja 10

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 98

Kuva 117. Kiviaita, yhä käytössä oleva tilanrajamerkki kohteessa Marjaniemi. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 98)

53. TYÖMÄENNIITTY

Nimi:	Työmäenniitty
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Ahokkala/831-401-4-17
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	historiallinen
Muinaisj.tyyppi:	kivirakenteet/viljelyrauniot
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6789400
I:	565352
Z/m.mpy	77,5 m mpy
Koord.selite	Kivirakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 11,5 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11,5 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon itäosassa sijaitsevalla Työmäenniellä, Lahdenpohjantien pohjoispuolella, noin 30 metriä tiestä pohjoiseen olevalla vanhalla, metsittyneellä pellolla. Paikalla on suuren kiven kylkeen kasattu raunio, jonka mitat ovat 2 x 1,3 x 0,7 metriä. Raunio on todennäköisesti nuorehko peltoraunio (kuva 118).

Havainnot 2012: Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät.

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Resentti peltoraunio.

Kartat: Kartat 1, 4 ja 13

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012:99

Kuva 118. Resentti peltoraunio vanhalla pellolla kohteessa Työmäenniitty.
(Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen
arkeologinen inventointi 2012:99)

54. HIEKKANIEMI

Nimi:	Hiekkaniemi
Kunta/kylä/tila	Taipalsaari/Ahokkala/831-401-4-15
Laji:	muu kohde
Ajoitus:	kivikautinen
Muinaisj.tyyppi:	löytöpaikat/irtolöytöpaikat
Rauhoitusluokka:	-
Lukumäärä:	1
P:	6788815
I:	564377
Z/m.mpy	77,5 m mpy
Koord.selite	Kivirakenteen koordinaatit.
Etäisyystieto	Noin 11 km Taipalsaaren kirkosta koilliseen.
Peruskartta:	313411
Aiemmat tutkimukset:	-
Aiemmat löydöt:	-
Löydöt:	Ei löytöjä.

Kohteen kuvaus:

Kohde sijaitsee noin 11 kilometriä koilliseen Taipalsaaren kirkosta, Suuri Jänkäsalon itäosassa sijaitsevan Hiekkaniemen etelärannalla, Hiekkaniemimisen tilan päärakennuksen lounaispuolella, rantaan johtavan tien varrella. Paikalla on kivikautinen irtolöytöpaikka. Etelä-Karjalan museon arkeologi Jukka Luoto on luokitellut kohteen 1990-luvun alussa mahdolliseksi muinaisjännökseksi (Jukka Luoto, muistiinpanot), kun oli löytänyt paikalta kvartsi-iskoksia (ei luetteloitu KM-kokoelmiin). Paikalla sijaitsee myös rakennushistoriallisesti arvokas tilakeskus, jonka päärakennus on arviolta ainakin sata vuotta vanha.

Havainnot 2012:

Kohde tarkastettiin 25.10.2012 Kirsi Luodon toimesta. Mukana tarkastuksessa oli myös arkeologian harrastaja Pekka Sipiläinen. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Paikalle kaivettiin yhteensä neljä koekuoppaa, mutta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei havaittu. Maannos koekuopissa oli puhdasta hiekkaa. Rantaan johtavan hiekkatien varresta (kuva 119), päärakennuksen lounaispuolelta, 80 m mpy korkeuskäyrän tuntumasta löydettiin yksi kvartsinpala, mutta sen ei katsottu olevan sen kummemmin iskos kuin esinekään, eikä sitä sen vuoksi luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin.

Koekuoppien koordinaatit:

KK 1: 6788816/564373

KK 2: 6788810/564388

KK 3: 6788811/564310

KK 4: 6788814/564411

Luokitusehdotus ja perustelu: Muu kohde. Kivikautinen irtolöytöpaikka, rakennushistoriallisesti arvokas ympäristö.

Kartat: Kartat 1 ja 4

Kuvat: Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 100

Kuva 119. Vuoden 2012 inventoinnissa tehtiin koekuoppia Hiekkaniemen rantaa johtavan tien molemmin puolin. (Taipalsaari, Kattelussaaren – Jänkäsalon osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2012: 100)

Liite 1. Digitaalikuvaluettelo

Kuvannut Kirsi Luoto (kuvat 1-32, 52-60, 63, 83-100) Kalle Luoto (kuvat 33-51, 61-62, 64-82) 2012. Kuvat on arkistoitu Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistoon.

Kuva	Aihe	Kuvattu suunnasta
1	Syrjälä 1, panoraamakuva.	luode
2	Syrjälä 2, pohjoisempi löytöalue, panoraamakuva.	kaakko
3	Syrjälä 2, eteläisempi löytöalue, panoraamakuva.	etelä
4	Kujansuun kivikautinen asuinpaikka, panoraamakuva.	koillinen
5	Ketveleen kivikautisen asuinpaikan pohjoisempaa löytöaluetta.	lounas
6	Ketveleen kivikautista asuinpaikkaa.	luode
7	Työkuva: Pekka Sipiläinen kirjaa ylös havaintoja Jänniemen kaskiröykkiöalueella.	-
8	Pyöreä kaskiröykkiö Jänniemessä.	etelä
9	Soikea kaskiröykkiö Jänniemessä.	lounas
10	Vallimainen kaskiröykkiö Jänniemessä.	kaakko
11	Punainensuo 1:n kaskiröykkiökohde sijaitsee metsäisessä rinteessä Paukuntien länsipuolella.	eteläkaakko
12	Punainensuo 1, raunio A.	-
13	Punainensuo 1, raunio B.	-
14	Punainensuo 1, raunio C .	-
15	Punainensuo 1, raunio D.	-
16	Punainensuo 1, raunio E.	-
17	Punainensuo 1, raunio G.	-
18	Punainensuo 1, raunio H.	-
19	Surmasuo, yleiskuva, panoraama.	koillinen
20	Surmasuon kivrakenne.	lounas
21	Kohde Lahdenpohja 1.	itä
22	Yksi kohteessa Lahdenpohja 2 olevista parakinpohjista (B).	itä
23	Variskallionniemen kallioon louhittu korsu.	lounas
24	Variskallionniemen korsulta lähtevä puhelinkaapelia varten louhittu uoma.	koillinen
25	Työmäenniemi, tykkiasema A.	länsi
26	Työmäenniemi, tykkiaseman B sijaintipaikka.	pohjoinen
27	Työmäenniemi, tykkiasema B.	luode
28	Työmäenniemi, konekivääri/tähystysasema.	lounas
29	Työmäenniemi, konekivääri/tähystysasema.	pohjoinen
30	Työmäenniemi, konekivääri/tähystysasema.	lounas
31	Työmäenniemi, konekivääri/tähystysasema.	pohjoinen
32	Työmäenniemi, konekivääri/tähystysaseman sisäpuolta.	lounas
33	Kypärniemi 1, kallioon louhittua juoksuhautaa.	-

34	Kypärniemi 1, kallioon louhittu korsu.	-
35	Kypärniemi 2, kallioon louhittua juoksuhautaa.	-
36	Kypärniemi 5, panssarivaunun estettä.	-
37	Pitkäniemi 1, juoksuhautaa kohteen pohjoisosassa.	-
38	Pitkäniemi 1, panoraamakuva korsusta A.	-
39	Pitkäniemi 1, juoksuhautaa kohteen itäosassa.	-
40	Pitkäniemi 1, korsu B.	-
41	Pitkäniemi 1, korsu C.	-
42	Pitkäniemi 2, kallioon louhitun korsun jäännös.	-
43	Pitkäniemi 3, kivistä tehtyä panssarivaunun estettä.	-
44	Korpilahti 1, korsun jäännös.	-
45	Korpilahti 2, juoksuhautaa kohteen eteläpäässä.	-
46	Korpilahti 3, juoksuhautaa kohteen pohjoispäässä.	-
47	Laitniemi 1, korsunjäännös.	-
48	Rekiniemi 1, korsun jäännökset.	-
49	Rekiniemi 2, panoraamakuva alueesta.	pohjoinen
50	Kekokivi 1, tien vieren pohjoisimman korsun jäännös.	-
51	Kekokivi 2, tuli/tähystysasema niemen kärjessä.	-
52	Mustamäki 1, selkeäpiirteinen potero lähellä Päihännientietä.	kaakko
53	Mustamäki 1, heikosti erottuva potero mäenrinteessä.	luode
54	Mustamäki 1, suuri kaivanto mäenrinteessä.	lounas
55	Mustamäki 1, potero mäen laella.	luode
56	Mustamäki 1, korsunjäännös mäen laella.	etelä
57	Mustamäki 2, panoraamakuva korsunjäännöksestä (D).	etelä
58	Mustamäki 2, Valli A.	koillinen
59	Mustamäki 2, valli C.	luode
60	Mustamäki 2, mahdollinen tähystysasema E.	kaakko
61	Jänniemi 2, juoksuhautaa.	-
62	Jänniemi 3, juoksuhautaa.	-
63	Jänniemi 4, hiekkamaahan kaivettua juoksuhautaa.	lounas
64	Satamahiekka 2, panoraamakuva korsunjäännöksestä A.	-
65	Satamahiekka 2, juoksuhautaa.	-
66	Satamahiekka 2, korsunjäännös B.	-
67	Päihäniemi 1, korsunjäännös A.	-
68	Päihäniemi 1, korsunjäännös C.	-
69	Päihäniemi 2, panoraamakuva juoksuhaudoista.	-
70	Päihäniemi 3, juoksuhautaa kohteen pohjoisosassa.	-
71	Päihäniemi 3, rekonstruoitu korsu A.	-
72	Päihäniemi 3, rekonstruoitu korsu A.	-
73	Päihäniemi 3, rekonstruoitu korsu A.	-
74	Päihäniemi 3, korsu B.	-

75	Päihäniemi 3, juoksuhautaa kohteen eteläosassa.	-
76	Päihäniemi 3, panoraama: juoksuhautaa kohteen eteläosassa.	-
77	Kummelniemi 1, panoraamakuva juoksuhaudasta.	-
78	Kummelniemi 1, korsunjäännös B.	-
79	Kummelniemi 2, Korsunjäännös ja juoksuhautaa kohteen eteläpäässä.	-
80	Kummelniemi 2, juoksuhautaa alueen eteläosassa.	-
81	Kummelniemi 2, juoksuhautaa alueen keskiosassa.	-
82	Kummelniemi 2, juoksuhautaa alueen pohjoisosassa.	.
83	Kilpiänsaari (Kilpiänsaari) Ketvele, tilakeskus.	pohjoinen
84	Ketveleen isojakokartan mukaan asemoidulla toisella tontilla kasvoi istutettua koivikkoo.	lounas
85	Kattelussaari (Kattelussaari) Hulkkonen	pohjoinen
86	Hulkkosen tilalta löydettyjä vanhoja kolikoita.	-
87	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki. Kivirakenteet A – G sijaitsevat kuvan keskellä olevassa männikössä.	pohjoinen
88	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, rakenne A.	-
89	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, rakenne B.	-
90	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, rakenne D.	-
91	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, rakenne E.	-
92	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, rakenne G.	-
93	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, kylätontin aluetta metsänraivauksen jäljiltä.	lounas
94	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, peltoraunio H.	-
95	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, peltoraunio I.	-
96	Kattelussaari (Kattelussaari) Nuutilanmäki, peltoraunio J.	-
97	Punainensuo 2, rakennan metsässä.	itä
98	Marjaniemi, kiviaita.	itäkoillinen
99	Työmäenniitty, peltoraunio.	etelä
100	Hiekkaniemi, kvartsien löytöpaikka.	lounas

TAIPALSAARI
KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 1. Inventoitujen kohteiden sijainti

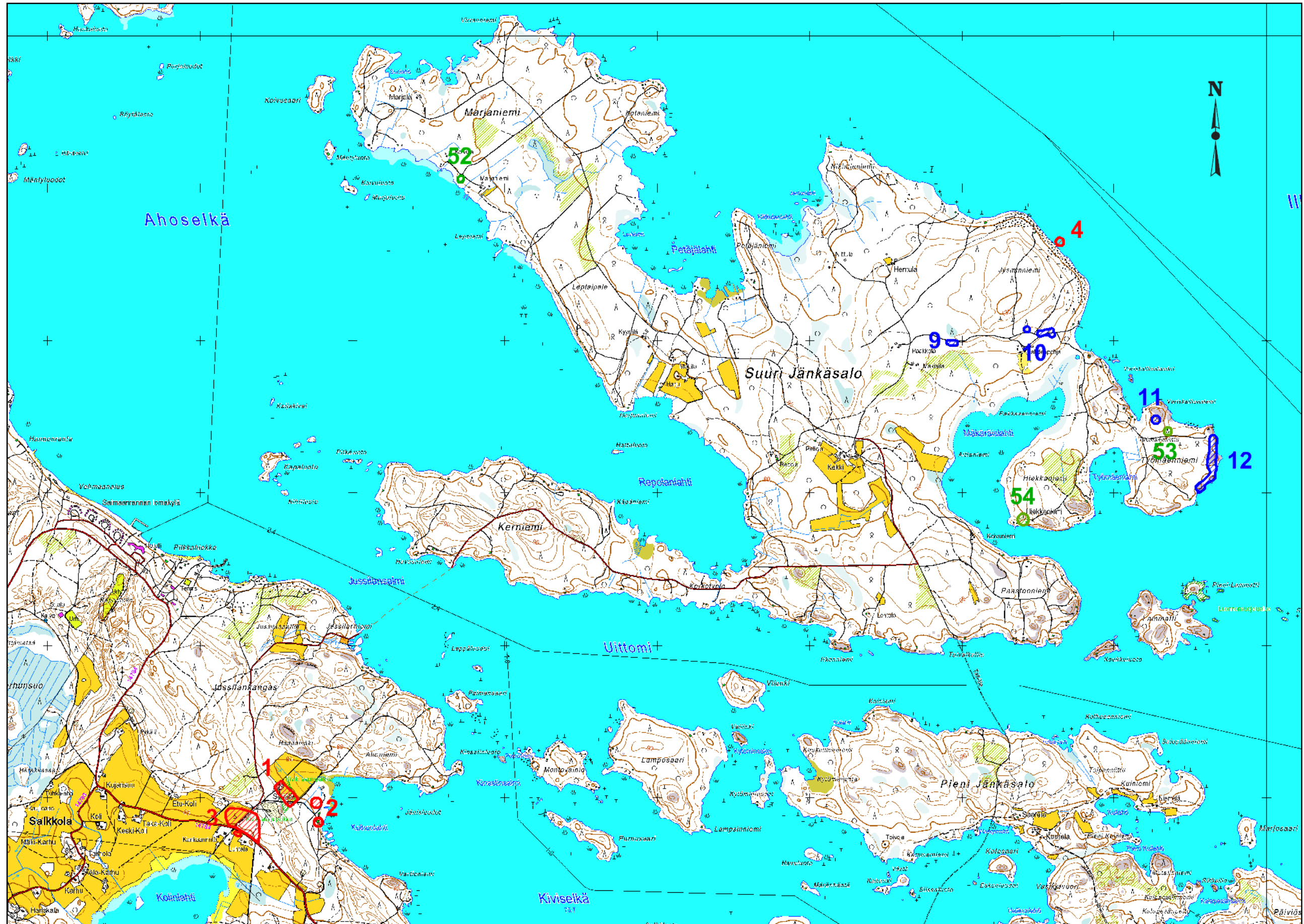
MK 1: 25 000

piirt. Kirsi Luoto

 kiinteä
muinaisjäännös
suoja-alueineen

 historiallisesti
merkittävä
kulttuuriperintökohde

 muu kohde

TAIPALSAARI
KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 2. Inventoitujen kohteiden sijainti

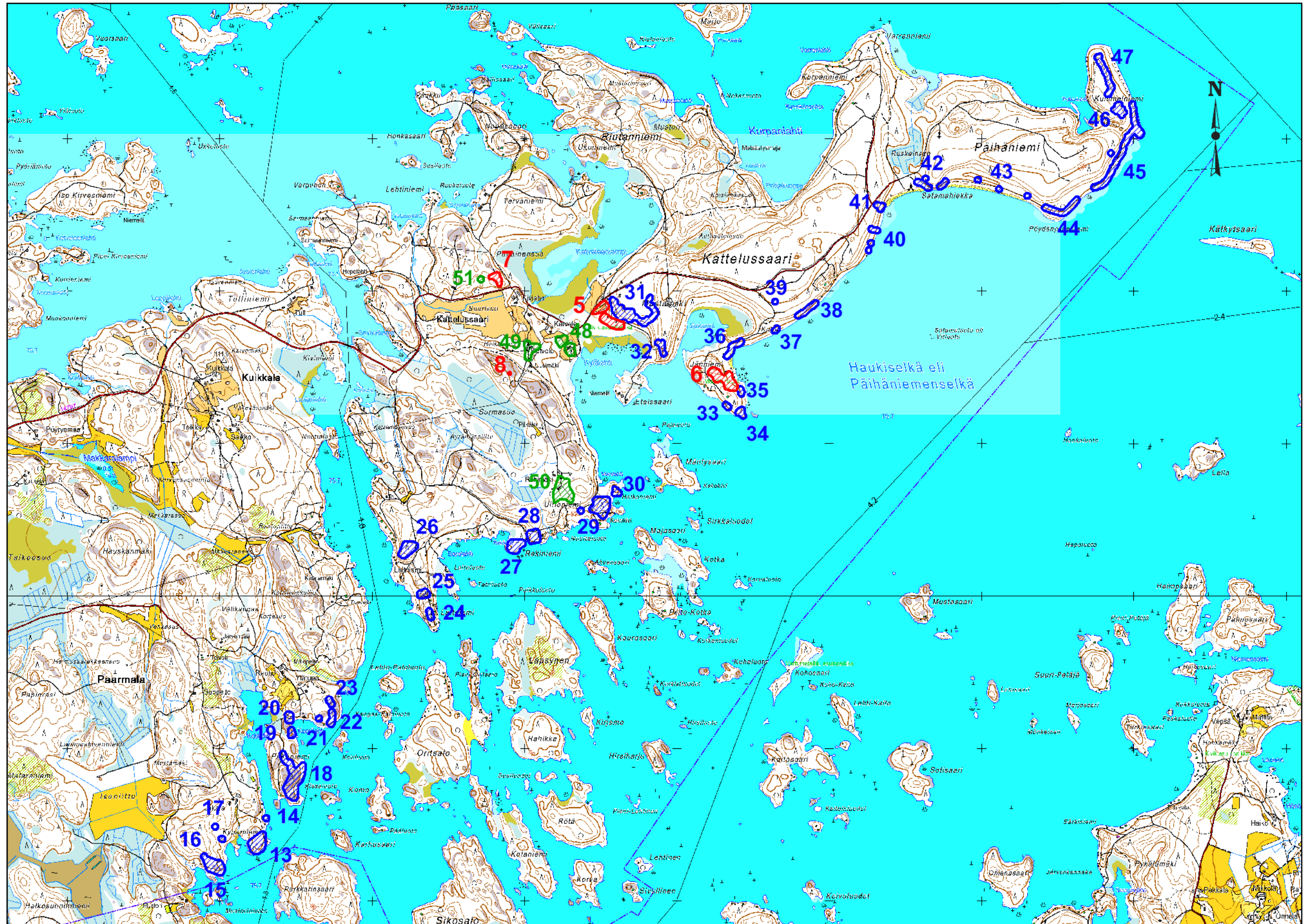
MK 1: 25 000

piirt. Kirsi Luoto

 kiinteä
muinaisjäännös
suoja-alueineen

 historiallisesti
merkittävä
kulttuuriperintökohde

 muu kohde

TAIPALSAARI
KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

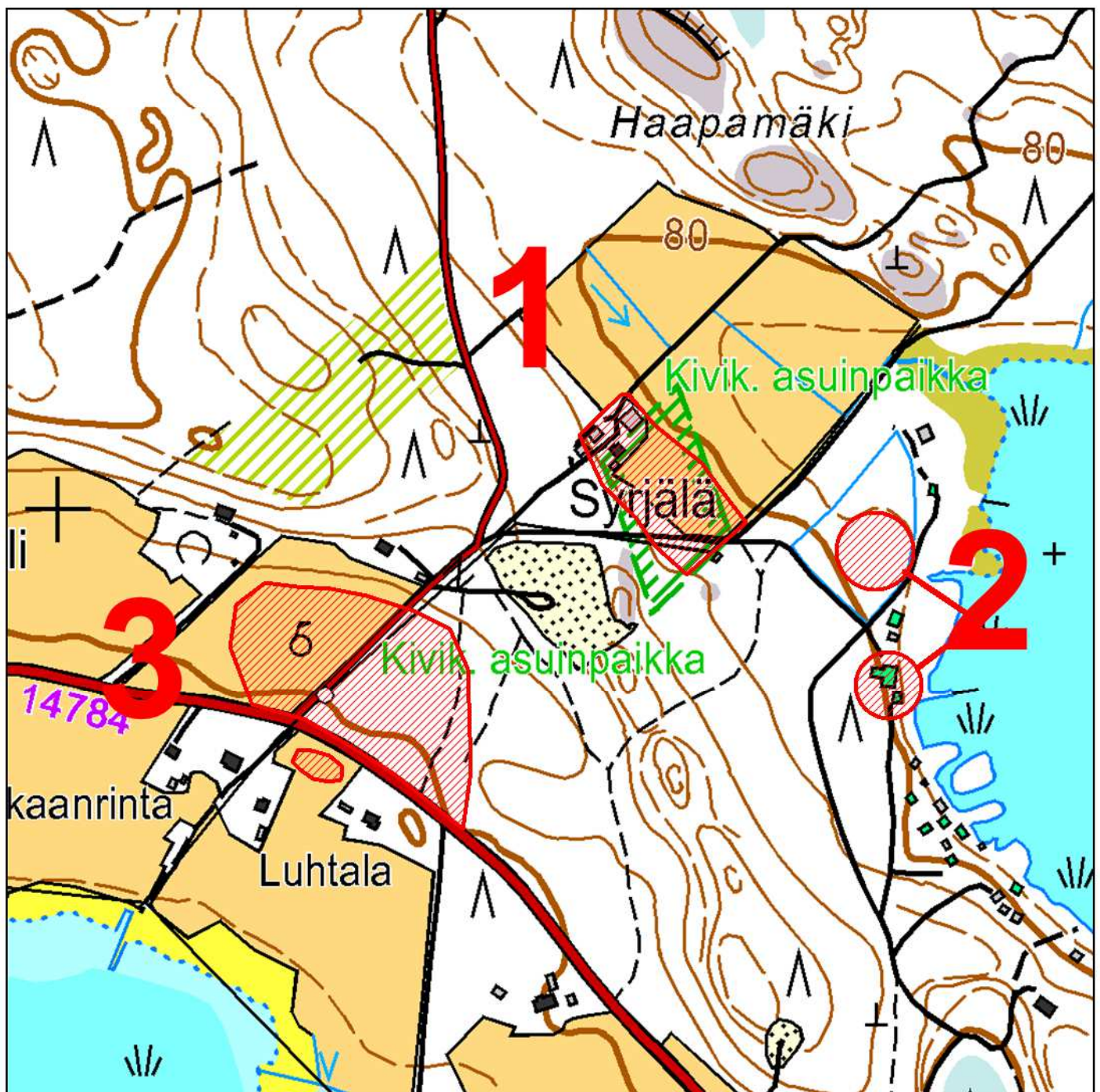
KARTTA 3. Kohteiden 1 - 3 sijainti

MK 1: 3000

piirt. Kirsi Luoto

kiinteä muinaisjäännös suoja-alueineen

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 4. Kohteiden 4, 9 - 12 ja 53 - 54 sijainti.

MK 1: 13000

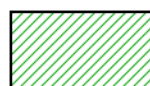
piirt. Kirsi Luoto

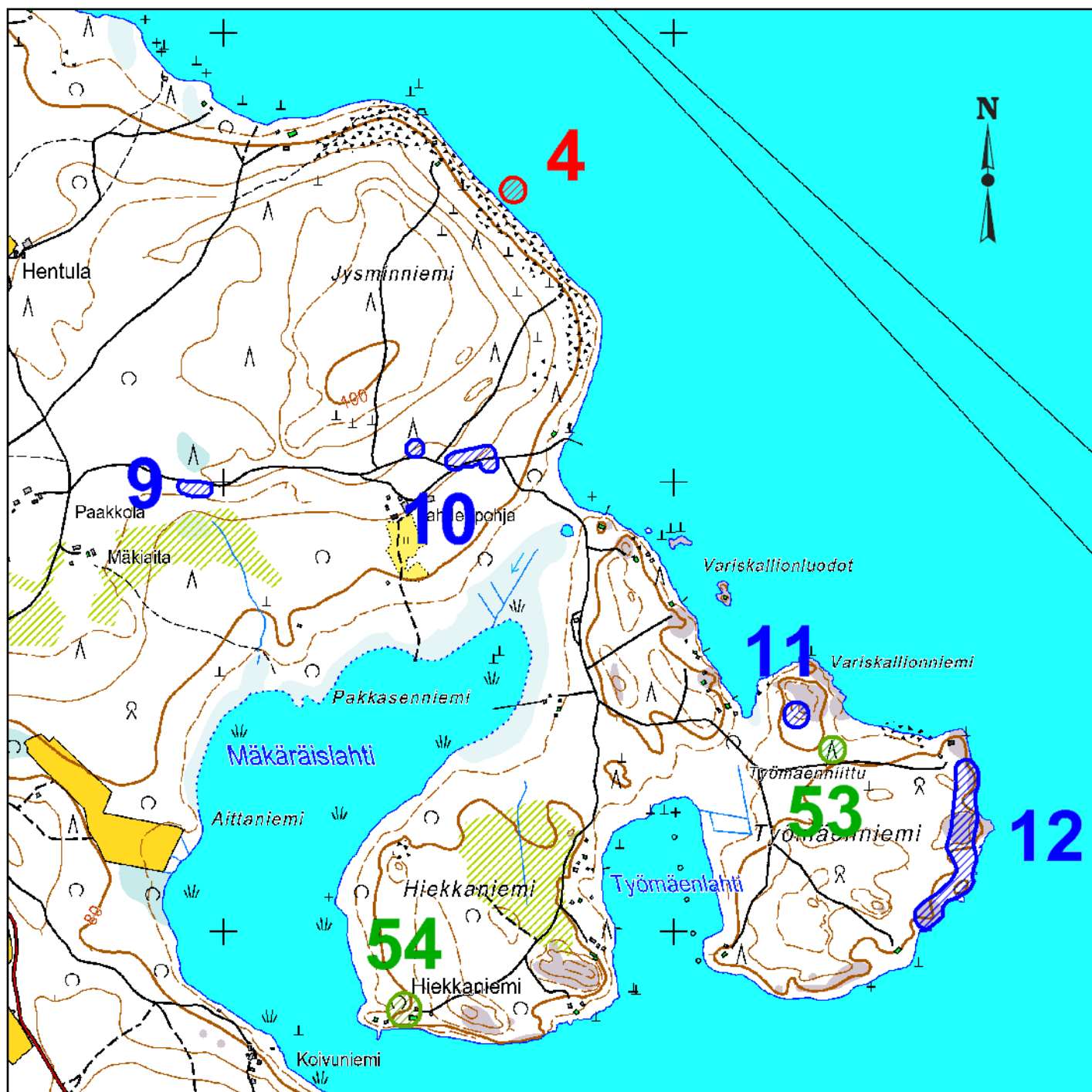
kiinteä muinaisjäännös suoja-alueineen

historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohte

muu kohde

TAIPALSAARI

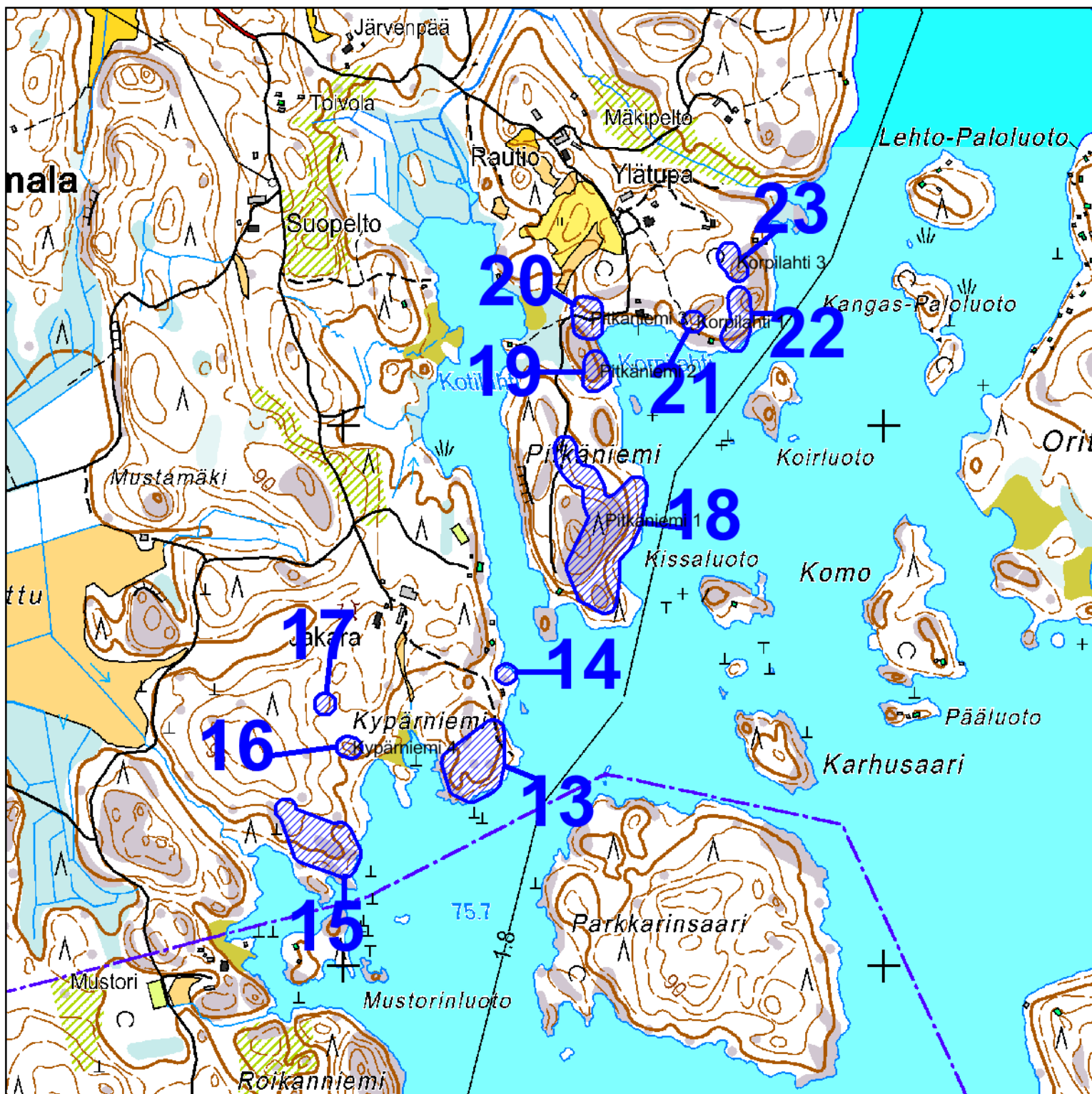
KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 5. Kohteiden 13 - 23 sijainti.

MK 1: 10 000

piirt. Kirsi Luoto

 historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohde

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

KARTTA 6. Kohteiden 24 - 30 ja 50 sijainti.

MK 1: 10 000

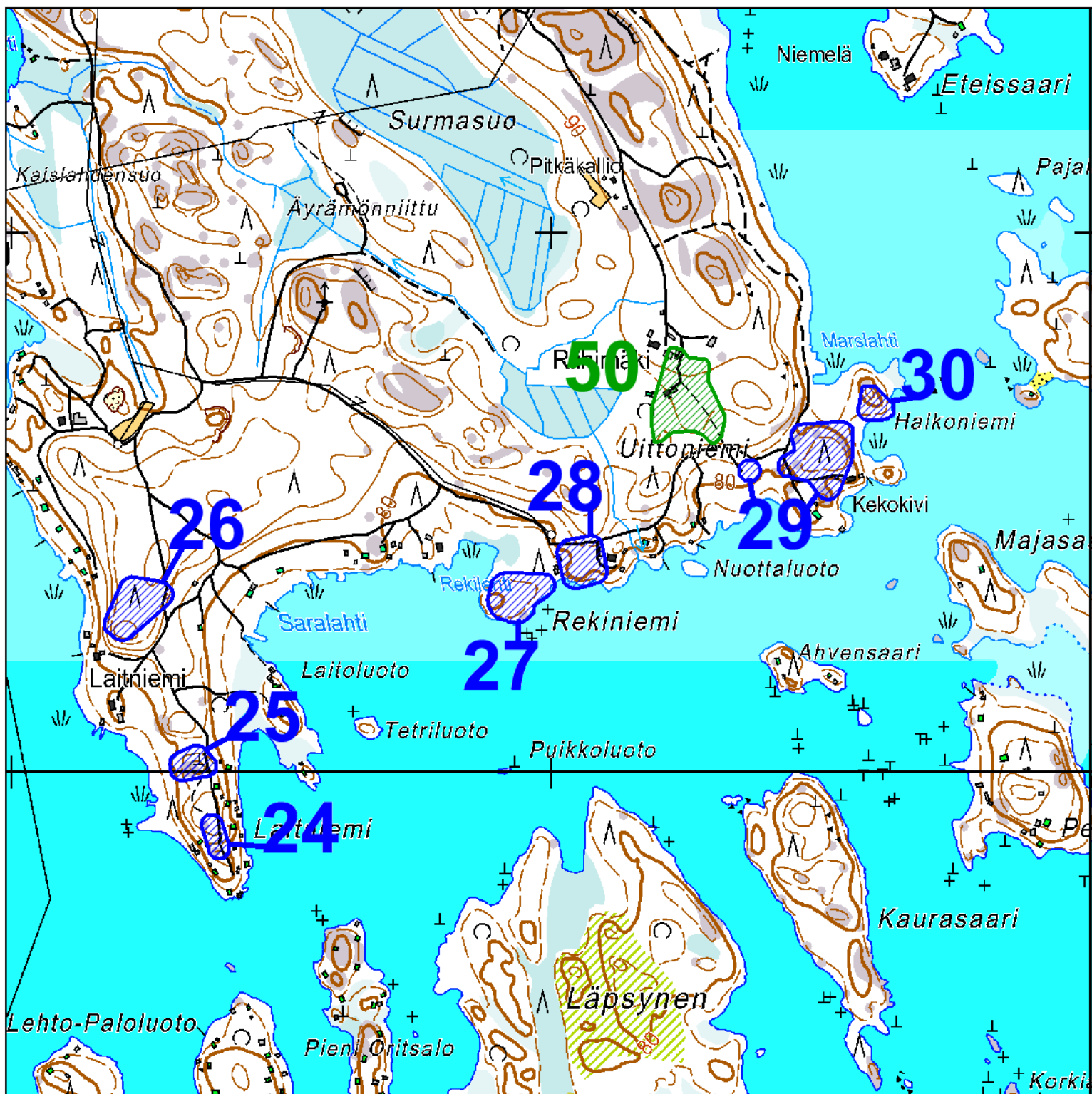
piirt. Kirsi Luoto

historiallisesti merkittävä
kulttuuriperintökohte

muu kohde

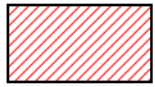
TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

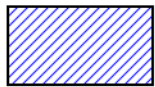
KARTTA 7. Kohteiden 5, 7 - 8, 31 - 32, 48 - 49 ja 51 sijainti.

MK 1: 10 000

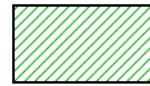
piirt. Kirsi Luoto

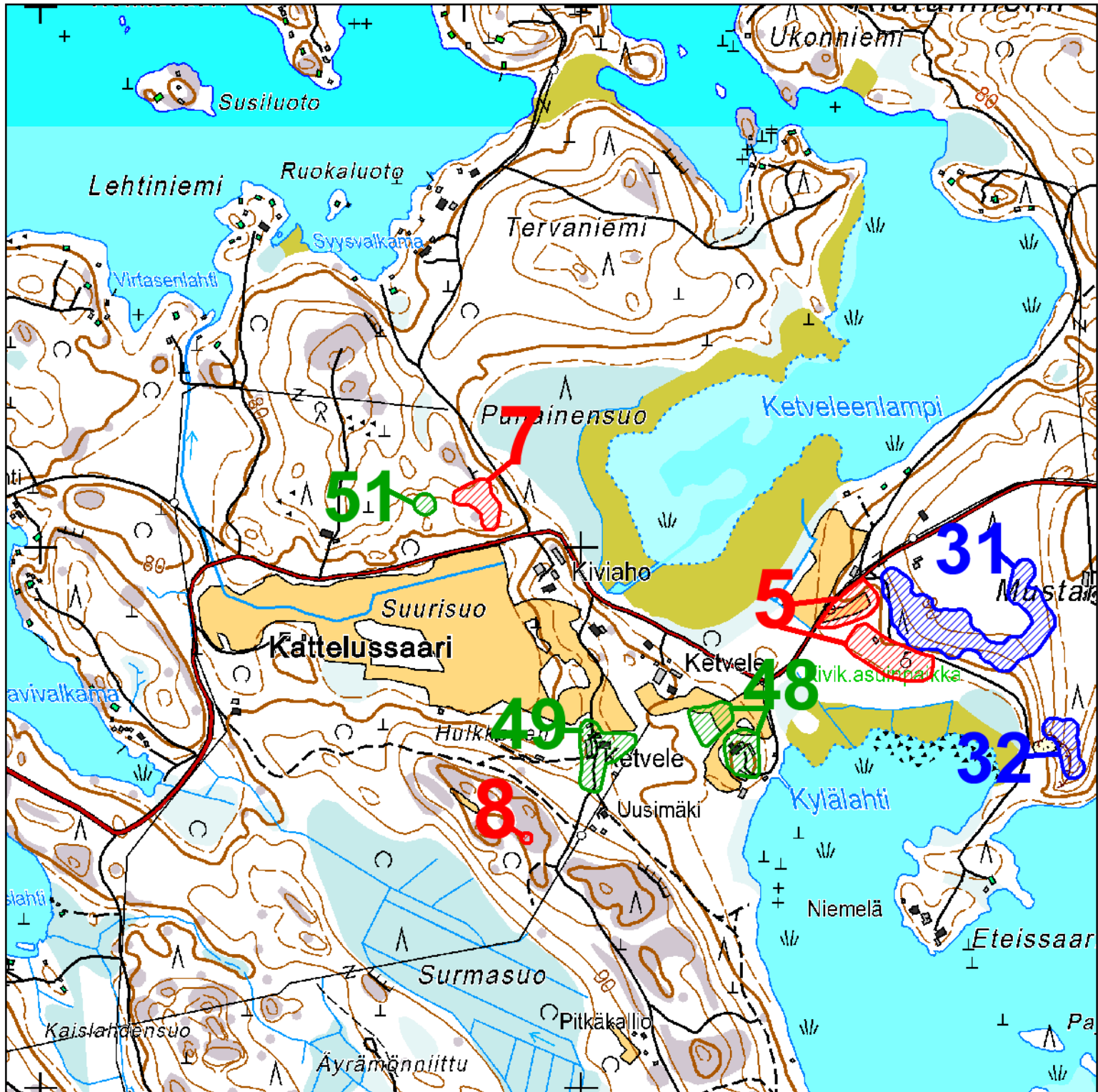
kiinteä muinaisjäännös suoja-alueineen

historiallisesti merkittävä kulttuuriperintökohte

muu kohde

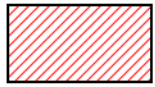
TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

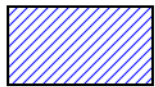
KARTTA 8. Kohteiden 6 ja 33 - 42 sijainti.

MK 1: 10 000

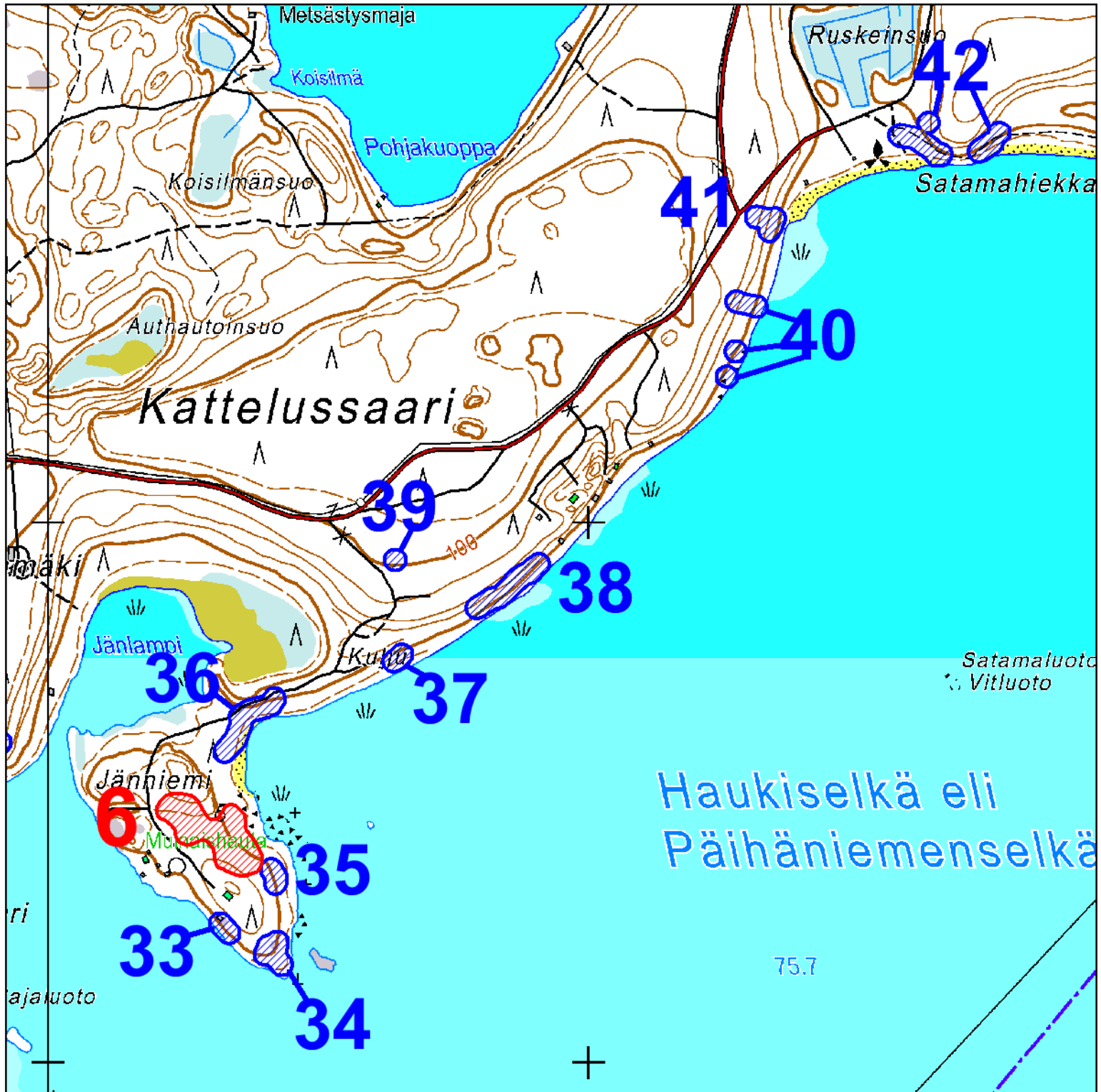
piirt. Kirsi Luoto

kiinteä muinaisjäännös suoja-alueineen

historiallisesti merkittävä
kulttuuriperintökohde

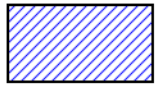
TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

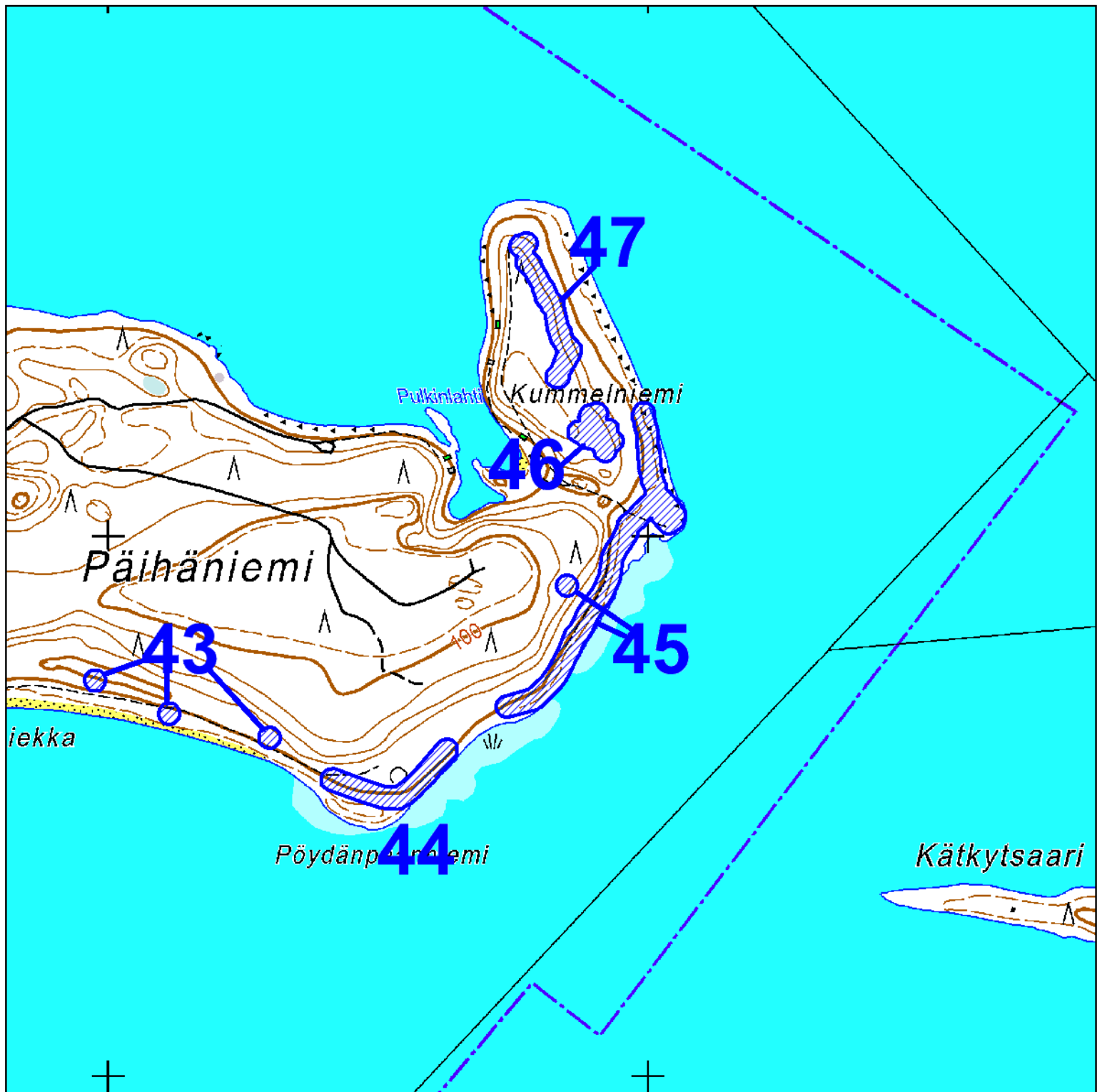
KARTTA 9. Kohteiden 43 - 47 sijainti.

MK 1: 10 000

piirt. Kirsi Luoto

historiallisesti merkittävä
kulttuuriperintökohde

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

KARTTA 10. Kohteen 52 sijainti.

MK 1: 10 000

piirt. Kirsi Luoto

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

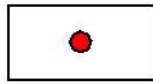
KARTTA 11. Kohde 6, kartta rakenteista.

MK 1: 1200

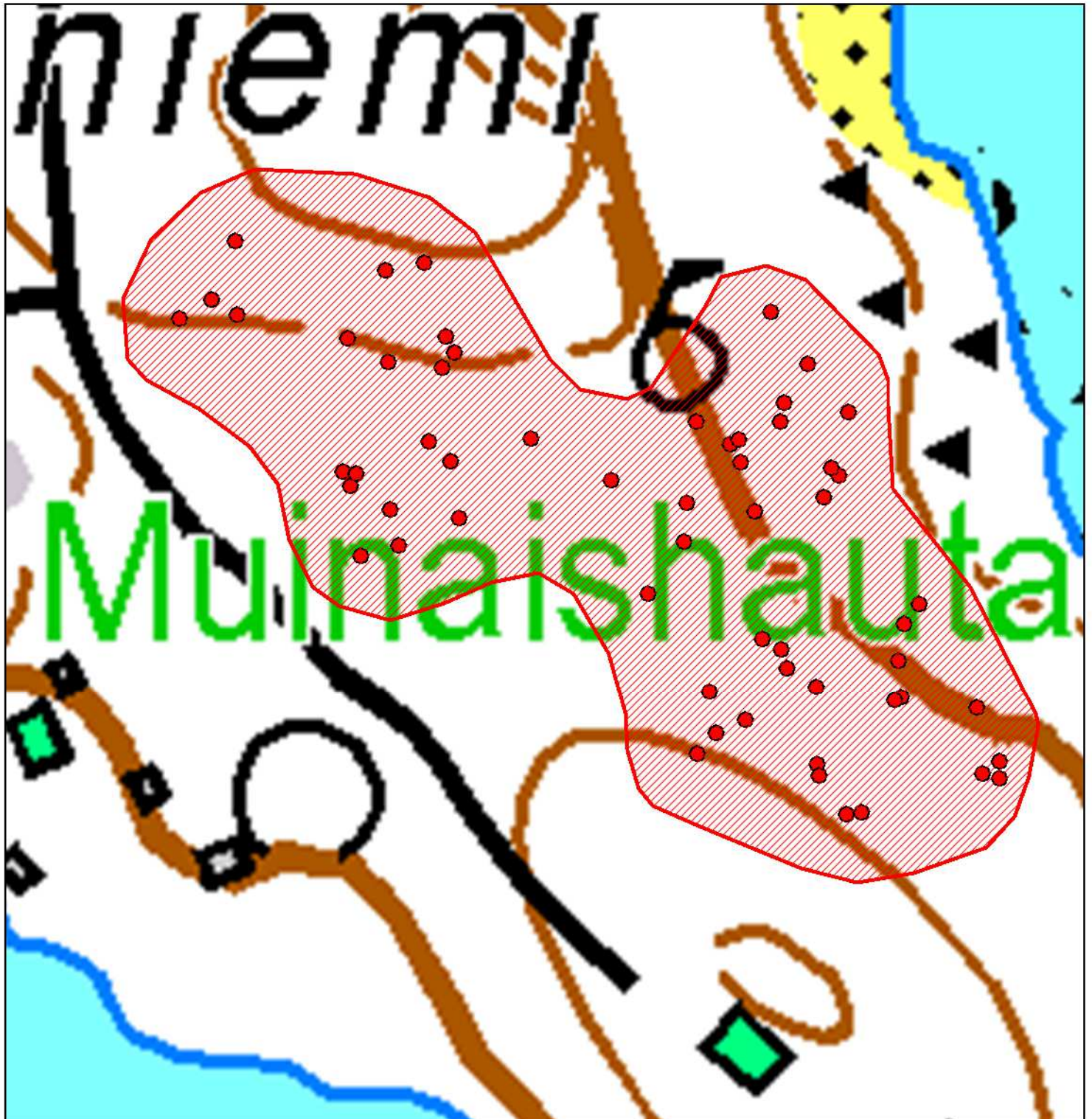
Piirt. Kirsi Luoto

kiinteä muinaisjäännös
suoja-alueineen

kiviraunio

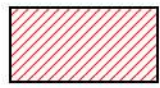
TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 12. Kohteet 7 ja 51, kartta rakenteista.

MK 1: 1000

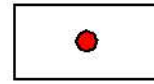
Piirt. Kirsi Luoto

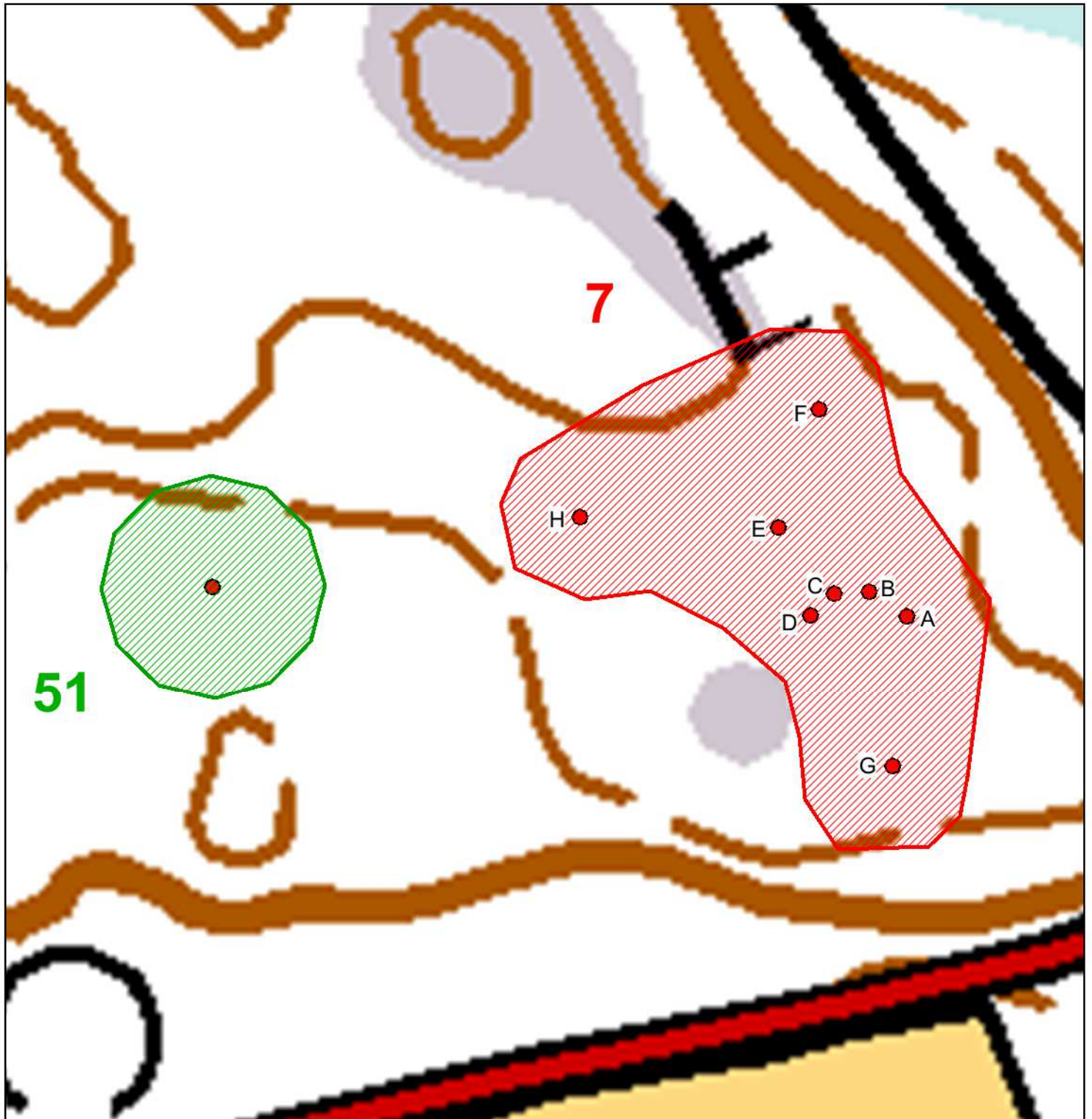
kiinteä muinaisjäännös
suoja-alueineen

muu kohde

kiviraunio

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

KARTTA 13. Kohteet 11, 12 ja 53, rakenteiden sijainti.

MK 1: 4000

Piirt. Kirsi Luoto

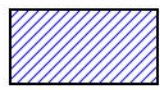
TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2012

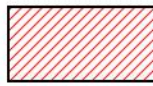
KARTTA 14. Kohde 31, rakenteiden sijainti.

MK 1: 2000

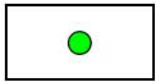
Piirt. Kirsi Luoto

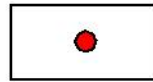
historiallisesti merkittävä kulttuuri-perintökohde

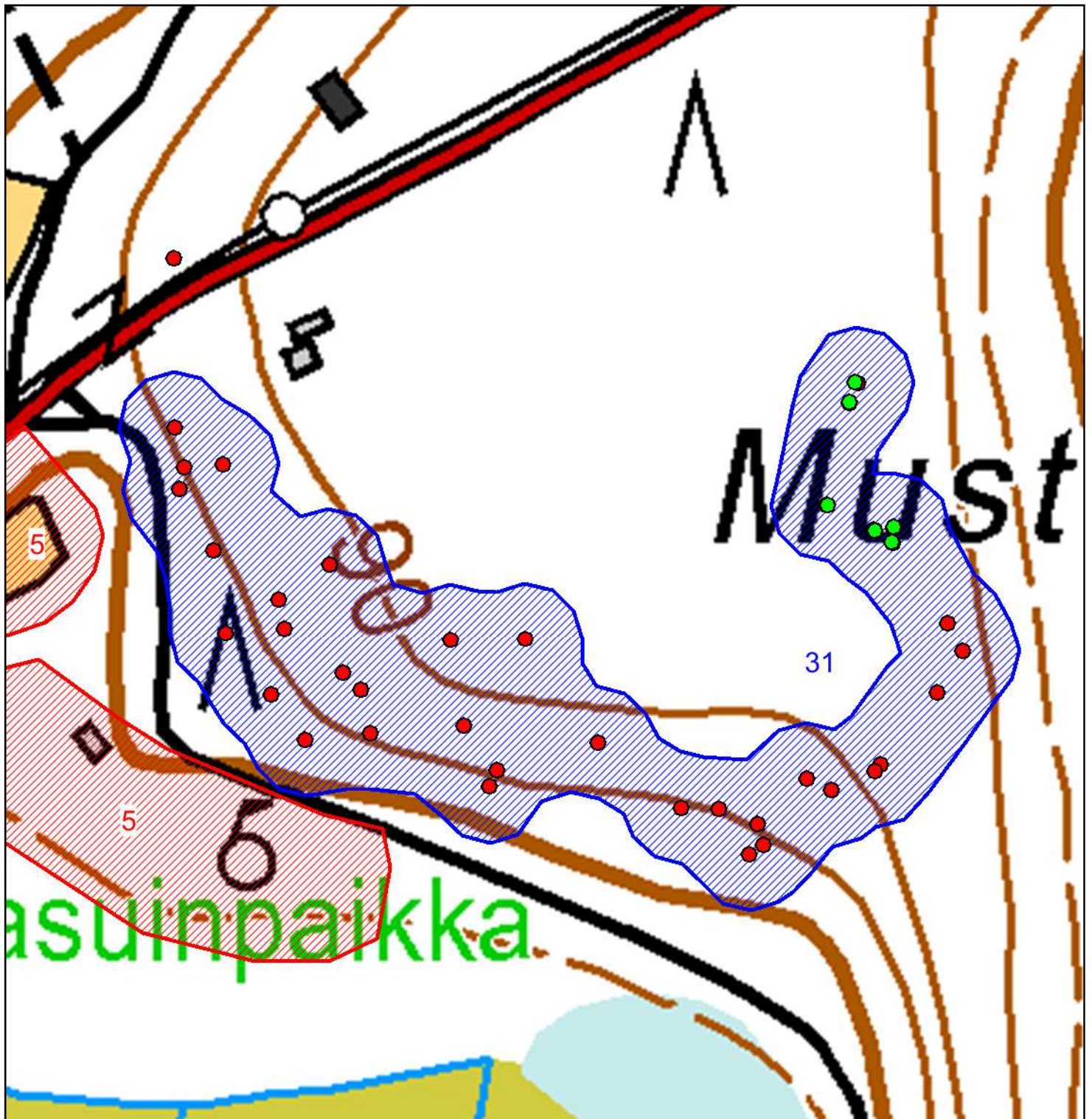
kiinteä muinaisjäännös suoja-alueineen

korsun jäännös

potero

TAIPALSAARI

KATTELUSSAAREN - JÄNKÄSALON OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2012

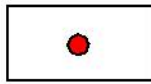
KARTTA 15. Kohde 50, rakenteiden sijainti.

MK 1: 1200

Piirt. Kirsi Luoto

muu kohde

rakenteet A - J

